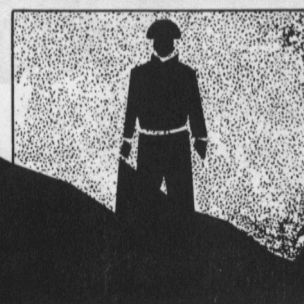
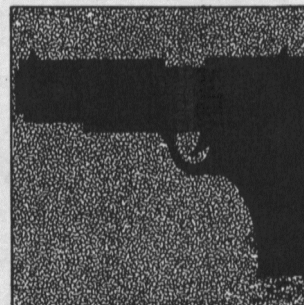
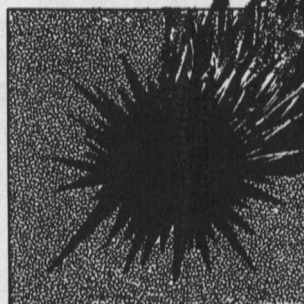
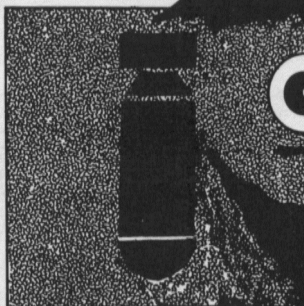
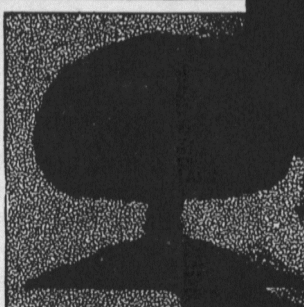
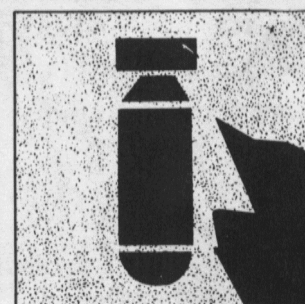
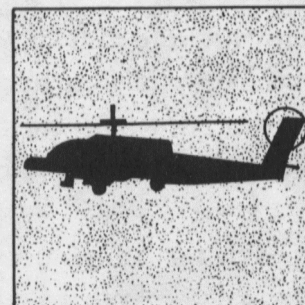
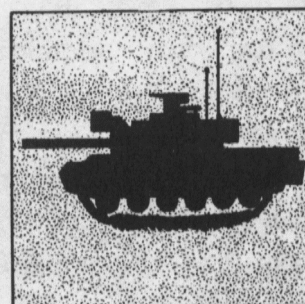
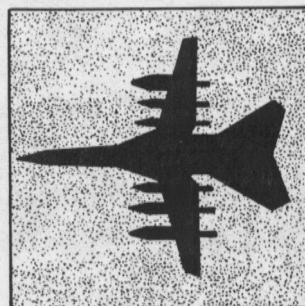

ΔΕΛΤΙΟ

ΙΟΥΝΙΟΣ 1990

№ 2

ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΤΙΚΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Για την έκδοση του
δελτίου..... 1

Η συνάντηση της
Λευκάδας..... 2

Ενημέρωση για την
προηγούμενη συνάν-
τηση της Θεσσαλο-
νίκης..... 3

Ειδήσεις - Σχολία -
Νέα..... 3

Καταγγελία..... 9

Καταγγελία..... 10

Αρνηση στρατιωτι-
κής θητείας..... 11

Θέμα για συζήτη-
ση..... 12

Είμαι αντιρρησίας
συνείδησης..... 15

Διακήρυξη του διε-
θνούς αντιμιλιταρι-
στικού συνεδρίου
Ανατολής - Δύσης
στο Βερολίνο 9-
11/2/1990..... 17

Θέμα για συζήτη-
ση..... 19

Corpus Militia..... 23

Ενα γράμμα..... 26

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ

Η έκδοση του Δελτίου αυτού είναι προσωρινή. Στοχεύει στην αλληλοπληροφόρηση κυρίως των αντιρρησιών για τα τεκταινόμενα και βάζει ζητήματα διαλόγου εν όψει της Πανελλαδικής Συνάντησης της Λευκάδας η οποία δε θα είναι όπως οι άλλες. Είναι ουσιαστικά η συνάντηση που θα βγάλει διακήρυξη και οργανωτικό για τη λειτουργία του Συνδέσμου Αρνητών Στράτευσης και γι' αυτό είναι απαραίτητη η συμμετοχή όλων και η κατάλληλη προετοιμασία όλων. (Για το λόγο αυτό το ΔΕΛΤΙΟ δεν τιτλοφορείται ακόμα σαν έκδοση του Συνδέσμου. Αλλωστε, μια μερίδα αντιρρησιών θεωρεί ότι ο Σύνδεσμος, όπως έχουν τα πράγματα, στην πραγματικότητα δεν υπάρχει και απλώς χρησιμοποιείται η υπογραφή του).

Προκειμένου το Δελτίο να λειτουργήσει, συμφωνήσαμε στην Αθήνα να υπάρχουν οι παρακάτω όροι δημοσίευσης κειμένων-ενυπόγραφων ή ανυπόγραφων αναλόγως.

Α. Να ενημερώνουν παρέχοντας πληροφόρηση για οτιδήποτε θεωρήσει οποιοσδήποτε σχετικό με το χώρο μας.

Β. Να αποτελούν απόψεις (τοποθετήσεις ή αντιπαραθέσεις) στα θέματα που μας απασχολούν και ειδικά τη διακήρυξη και τη λειτουργία του Συνδέσμου. Ο διάλογος αυτός είναι χρήσιμο να είναι γραπτός.

Γ. Οποιοσδήποτε αναφορές σε σχόλιο ή κείμενο, έχουν κριτικό χαρακτήρα απέναντι σε μια άλλη άποψη ή προσωπική στάση ενός αντιρρησία, θα πρέπει να γίνεται με ένα τρόπο που δε θίγεται η στοιχειώδης συλλογικότητα που επιδιώκουμε και η προσπάθεια που γίνεται σε χαλεπούς καιρούς για οργάνωση του Συνδέσμου (Ετσι, τα κείμενα δε θα πρέπει να έχουν τέτοιες προσωπικές αιχμές, κατηγορίες ή υβριστικές εκφράσεις που να κρίνονται σαν απαράδεκτα για το λόγο αυτό.

Δ. Όσοι και όσες δεν καλύπτονται από μια τέτοια λειτουργία της σύνταξης, μπορούν να αποστέλλουν με ίδια μέσα τις απόψεις τους και βεβαίως να μοιράσουν αυτοπροσώπως τις απόψεις τους - όπως όλοι - στη συνάντηση της Λευκάδας και σε κάθε άλλη συνάντηση που θα επακολουθήσει.

Η έκδοση του 2ου αντιμιλιταριστικού Δελτίου έγινε με ευθύνη των Σπύρου Ψύχα - Γιάννη Χρυσοβέργη - Δημήτρη Σωτηρόπουλου - Βασίλη Λιβεριού για λογαριασμό του υπό δημιουργία Συνδέσμου (και αφού τα μέλη της συντακτικής άλλαξαν δυο-τρεις φορές συζητήσεις περί λογοκρισίας ή όχι, περί του αν υπάρχει ο Σύνδεσμος ή όχι, περί του αν υπάρχουν κακοί κ.ο.κ.)

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

Με δεδομένη την ανάγκη για καλύτερη οργάνωση της Πανελλαδικής Συνάντησης της Λευκάδας και την έκδοση ενός τρίτου Δελτίου, που θα έχει αποκλειστικό σκοπό το διάλογο για διακήρυξη-οργανωτικό πριν τη συνάντηση αυτή, οι ημερομηνίες άλλαξαν κατόπιν συγεννοήσεων (ορισμένοι είχαν επιπλέον εξετάσεις).

Ετσι, η συνάντηση θα γίνει στο Νιοχώρι Λευκάδας, 5-6 χιλιόμετρα από το Νυδρί, στο χωριό του Μιχάλη Μαραγκάκη, στην περίοδο Σάββατο 14 έως Κυριακή 22 Ιουλίου. Παράκληση του οικοδεσπότη, όσοι μπορούν να πάνε δύο μέρες νωρίτερα να διαμορφώσουν καλύτερα τους χώρους φιλοξενίας.

Από το Σάββατο 14 μέχρι την Πέμπτη 19 Ιουλίου θα λειτουργήσουν ομάδες εργασίας ανά θέμα (κοινωνική θητεία, οργανωτικό, επιμέρους κεφάλαια της διακήρυξης).

Από Παρασκευή 20 Ιουλίου μέχρι Κυριακή 22 Ιουλίου θα γίνει η συνολική κουβέντα επί των τελικών κειμένων και γι' αυτό, ακόμα και όσοι δεν μπόρεσαν να παραβρεθούν τις προηγούμενες μέρες, θα πρέπει να είναι παρόντες το τριήμερο αυτό.

Στο Δελτίο αυτό δημοσιεύονται και κάποια κείμενα διαλόγου ολίγον μπαγιάτικα. Το ένα γράφτηκε για το Στρατό προσπαθώντας να συνθέσει απόψεις που εκφράστηκαν από όλους σε παλαιότερες συναντήσεις του Συνδέσμου για τη Διακήρυξη (πριν ένα χρόνο). Πέρα από αυτό και τα θέματα που προτείνεται να περιέχονται στη διακήρυξη, μπορεί ο-

ποιοσδήποτε να επεξεργαστεί απόψεις και σε άλλα σχετικά ζητήματα που αρχικά δεν είχαμε συμπεριλάβει (π.χ. άρνηση στρατεύσης - αντιμιλιταρισμός και γυναικείο κίνημα, αναρχία και στρατός, χριστιανισμός και άρνηση στρατεύσης). Στη χειρότερη περίπτωση οι επεξεργασίες θα παραμείνουν για ζύμωση, αν δηλαδή τελικά η διακήρυξη είναι ένα σχετικά συνεπτυγμένο και όχι ένα αναλυτικό κείμενο με max. θέσεις).

- Στη συνάντηση της Λευκάδας οι συζητήσεις θα γίνονται το απόγευμα και όλη η ημέρα μπορεί να αξιοποιηθεί σε κοινωνικές ή προσωπικές δραστηριότητες, γράψιμο κειμένων, συζητήσεις στη σκιά, κολύμβηση κ.ο.κ.

- Δημόσιες εκδηλώσεις ή πολιτική δραστηριότητα δεν αναμένεται να υπάρχουν, εκτός αν επιτόπου εκτιμήσουμε καλό να κάνουμε μια δημόσια συζήτηση στο χωριό ή την πόλη.

- Λίγα χρήματα θα χρειαστούν διότι η φιλοξενία δεν περιλαμβάνει τα πάντα και διότι αν το μαγείρεμα γίνει συλλογικά θα χρειαστούν και πρώτες ύλες... Υπνοσάκκοι θα χρειαστούν οπωσδήποτε, σκηνές όχι - παρά μόνον για όσους και όσες θέλουν να μείνουν ιδιαίτερα κάπου.

Και κάτι τελευταίο: συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων έχουν μόνο οι αντιρρησίες. Κάθε άλλη άποψη φίλων έχει αυτονόητα συμβουλευτικό χαρακτήρα και είναι καλοδεχούμενη.

Σας περιμένουμε στη Λευκάδα, από Σάββατο 14 έως Κυριακή 22 Ιουλίου.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η προηγούμενη Πανελλαδική συνάντηση έγινε στη Θεσσαλονίκη 28 και 29 Απρίλη. Συμμετείχαν 12 αντιρρησίες (3 από Καβάλα, 2 από Αθήνα, 1 από Λάρισα, 1 από Λευκάδα, 1 από Δ. Γερμανία, 4 από Θεσσαλονίκη) και οι Θύμιος Καλογιάννης - Πάνος Γρηγοριάδης. Εγινε ενημέρωση για την επίσκεψη του Θανάση Μακρή στην Ολλανδία (στις εργασίες της ετήσιας συνόδου της ολλανδικής οργάνωσης αντιρρησιών), ο οποίος συναντήθηκε και με μέλος της Επιτροπής Εξωτερικών Σχέσεων της Ολλανδικής Βουλής. Για την αυτοκτονία του Βιτσαρίδη, η ανακίνηση της οποίας δικαστικά έδωσε τη δυνατότητα για δημοσιότητα σχετικά με τις αυτοκτονίες. Για την κατάσταση στην Τουρκία, όπου δεν έχουμε αξιωθεί να στείλουμε ούτε ένα γραπτό μήνυμα συμπαράστασης (...). Για την προσπάθεια να λειτουργήσει ένας φορέας προώθησης της εθελοντικής εργασίας, αποδεδειγμένος από τους αντιρρησίες και την κοινωνική θητεία (...έχει ήδη πάρει και νομική μορφή αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας). Αναλυτική συζήτηση έγινε για το Θύμιο Καλογιάννη και πώς θα συμπαρασταθούμε. Αποφασίστηκε να γίνουν κάποιες κινήσεις για τις 15 Μάη που αφιερώθηκε -άδοξα τελικά- στους Τούρκους αντιρρησίες.

Οι ανάγκες λειτουργίας των Θεσσαλονικέων αντιρρησιών οδήγησαν στην πανηγυρική δημιουργία Συνδέσμου Βορείου Ελλάδος που ήδη λειτουργεί με εβδομαδιαίο ραντεβού.

Στη συζήτηση τέθηκε έντονα το θέμα της συγκρότησης του Συνδέσμου με τη σύνταξη πολιτικής Διακήρυξης και του ξεκαθαρίσματος των θέσεών μας για το θέμα της κοινωνικής θητείας και της ολικής άρνησης.

Γι' αυτό και αποφασίσαμε η επόμενη συνάντηση της Λευκάδας να έχει ως θέματα συζήτησης κυρίως αυτά τα δύο: Διακήρυξη και Κοινωνική Θητεία.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ - ΝΕΑ

Η επόμενη Διεθνής Συνάντηση Αντιρρησιών θα γίνει στην Αυστρία. Φωτοτυπούμε στο Δελτίο ολόκληρη την πρόσκληση και το πρόγραμμα για όσους θέλουν να πάνε. Νέα πρόσκληση με λεπτομέρειες στο επόμενο Δελτίο.

Κάμπινγκ ελληνοτουρκικής επικοινωνίας οργανώνεται από λίγους φίλους στη Χίο για την περίοδο "18-26" Αυγούστου, σε κάμπινγκ του νησιού 12 χιλιόμετρα από την πόλη. Δεν υπάρχουν πολλές απαιτήσεις, αν συγκρίνουμε με τα δύο περασμένα αντιμιλιταριστικά

κάμπινγκ που είχαν απαιτήσεις δράσης και δη μεγάλης. Εδώ υπάρχει διάθεση γνωριμίας και συζήτησης περισσότερο, παρά κάποιας φιλόδοξης παρέμβασης.

Στο κάμπινγκ θα λειτουργήσουν ομάδες εργασίας για τα ελληνοτουρκικά, τη στρατιωτικοποίηση των νησιών του Αιγαίου, τις οικονομικές επιπτώσεις της έντασης για τα νησιά, τις πιθανές πρωτοβουλίες και γενικά για το τι μπορεί να γίνει. Στο τέλος θα γίνουν μια-δυο δημόσιες συζητήσεις στην πόλη της Χίου. Πιθανότατη η συμμετοχή φίλων από τις επιτροπές συμπαράστασης στους

Gruppe für Totalverweigerung
(Total Resisters Group Vienna)
Schottengasse 3a/1/59
1010 Wien

Vienna, June 7th 1990

Dear antimilitarist friends!

We hope that you have received our letter. We have got a lot of news since.

First of all: we have got a nice place for the meeting. It is 70 kilometers outside Vienna. The adress is Nexenhof, 2041 Wullersdorf, Lower Austria. Please bring Your sleeping bags. There will be a bus transfer from our office in Vienna to Wullersdorf in june 29th at 8 pm. If You want to come directly, a map is enclosed.

Until now people from Austria, Belgium, Checho-Slovakia, both Germanies, Great Britain, Hungary, the Netherlands, Poland, and Spain have told us, they will participate. People of several other countries are interested.

For reasons of organizing food, accomodation, transportation, etc. we hardly need Your registration! Please send it urgently, if You want to join us.

Following the main themes of the ICOM '90 - some of them will be continued at the discussion of the topics of last year's ICOM:

- 1) As our main goal in this years conference will be (and we hope you agree to this) to set up contacts between the so called "East" and "West" we try to build a workgroup on that.
- 2) The second, as important, theme we try to gain your interest, is "women and militarism", which will be prepared by the Spanish groups. (Contact: San cosme y San Damia'n, 24 -2, 28012 Madrid, Espana)
- 3) "CO and asylum policy" - This theme will be prepared by a Netherlandish group. (Contact: Vereniging Dienstweigeraas, Postbus 4802, 1009 AV Amsterdam, Holland)
- 4) "Total resistance to civil service": We are not sure, that this theme will be prepared by a finish group. (Contact: Peace Station, Veturi Tori, 00520 Helsinki, Finnland)

As you might have some other interesting additions to this proposal, we ask you to write us about or to call us up.

And here the provisional schedule for our meeting:

- Fr. 29.6.1990: 17.00 Welcome at our office
(Adress and Map see below)
- Sat. 30.6.90: 9.00 Breakfast
10.00 Reports from the participants countries
Working Groups
13.00 Lunch
14.30 Working Groups (cont)
17.00 First reports of the w-groups
discussion
- Sun. 1.7.1990: 9.00 Breakfast
Referends & Diskussion about transnational
Network, Future Plans, Campaigns,.....
12.00 Lunch
Open end

We hope this letter will ensure you to come.

See you in Summer at ICOM 90 in Vienna!

-ΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΡΩΝ τηλ. 8219459 - 3613928

-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΕΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ τηλ. 6812278 - 6815731

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Σήμερα το μεσημέρι στις 12 μ.η "Κίνηση για τα δικαιώματα των φανταρών" και η "Επιτροπή για τους αντιρρησίες συνείδησης" οργανώσαν συμβολική διαμαρτυρία στο Υπουργείο Εθνικής Αμυνας για τον φυλακισμένο δοκιμο ΘΥΜΙΟ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ.

Το πάνω που τοποθετήθηκε στην είσοδο του ΥΕΘΑ σε ώρα συσκέψης της στρατιωτικής ηγεσίας όλων των κλάδων εγγραφε:

ΝΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΘΕΙ ΑΜΕΣΑ Ο ΘΥΜΙΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΙ Η ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΦΥΛΑΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟΥΣ ΦΑΝΤΑΡΟΥΣ
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΑΡΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ

Ο Θυμιος Καλογιαννης κρατείται απο τις 16 Μαΐου στις φυλακές της Θεσσαλονίκης αρνούμενος να υπηρετήσει την πειθαρχική ποινή της φυλάκισης σαν αντισυνταγματική και παρανομή. Η δίκη το έχει οριστεί για την 5 Ιουλίου στην Θεσσαλονίκη.

Το Δανεζικο Τμήμα της "Ελληνικής Επιτροπής για τους αντιρρησίες συνείδησης" διοργάνωσε μια σειρά εκδηλώσεων στις 20 και 21 Ιουνίου στην Κοπενχάγη με θέμα:

"Αρνήση στρατεύσης για λόγους συνείδησης: Ένα ανθρωπινό δικαίωμα και ένας τρόπος για την προώθηση της Ειρήνης και της διεθνούς αλληλεγγύης".

Οι εκδηλώσεις έγιναν στα πλαίσια της Διεθνούς "Διασκέψης για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη" που συζητά για τα ανθρωπίνια δικαιώματα απο 5 μέχρι 27 Ιουνίου στην Κοπενχάγη, και συμμετέχουν διπλωματικές αντιπροσωπίες 35 χωρών της Ευρώπης, δημοσιογράφοι, κομμάτια, εκπρόσωποι μη κυβερνητικών οργανώσεων που ασχολούνται με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στις εκδηλώσεις για τους αντιρρησίες συνείδησης πήραν μέρος κομμάτια, αντιπολεμικές ειρηνιστικές οργανώσεις, και διπλωμάτες απο τη Δανία και άλλες χώρες.

Η ανταπόκριση των εκδηλώσεων ήταν πολύ θετική μεταξύ των Ευρωπαίων Διπλωματών, ενώ η Ελληνική αντιπροσωπία ασχολήθηκε με το σπορ της...συλλογής των ενημερωτικών φυλλαδίων που καταγγέλλαν την κατάσταση στην Ελλάδα, προκειμένου να αποτρέψει το μοιραίο, δηλ. την ροή των πληροφοριών μεταξύ των ξένων αντιπροσωπειών.

Στο τέλος των εκδηλώσεων εγκρίθηκε ψήφισμα για την αναγνώριση των δικαιωμάτων των αντιρρησιών συνείδησης σε όλες τις χώρες της Ευρώπης και την Ελλάδα σύμφωνα με τις αρχές της Τελικής Πράξης της Διακήρυξης του Ελσίνκι για τις θεμελιώδεις ελευθερίες, και για την προώθηση μιας ενσυνείδητης θέτητας προς την στρατιωτική η οποία να προωθή την διεθνή αλληλεγγύη και ειρηνική συνύπαρξη μεταξύ των εθνών.

Και υπ' οψιν οτι: η έκδοση του Δελτίου και η τρέχουσα δραστηριότητα (4 αφίσσες τρέχοντα, δελτία τύπου, επικοινωνία, αποστολές) μαζί με τα παχιά έξοδα των γραφείων όπου γυροφέρνουμε, αποτελούν ένα 60-βαρο οικονομικό βάρος για τον Σύνδεσμο, την Επιτροπή κλπ.

Οικονομική ενίσχυση λοιπόν (1000 δρχ το μήνα, 12.000 το χρόνο ή εφ'ω 300 δρχ ανά ΔΕΛΤΙΟ) μπορείτε να στείνετε: Βασιλή Λιβεριού, στην Ταχυδρομική Θυρίδα Τ.Θ. 31689 - 10035 ΑΘΗΝΑ

Τούρκους αντιρρησίες. Γι' αυτό ας το προγραμματίσουμε μέσα στις διακοπές μας κι αυτό. Η Χίος είναι και όμορφο νησί, εκτός από τουριστικό...

Προσωρινό απολυτήριο στρατού πήρε ο αντιρρησίας Θανάσης Μακρής. Στα μέσα Μαΐου έλαβε ταχυδρομικά το χαρτί αυτό, που είχε ημερομηνία έκδοσης 12 Ιουλίου 1989 (οπότε και αποφυλακίστηκε μετά από 15 μήνες κράτησης στις Στρατιωτικές Φυλακές Καβάλας) και επικύρωσης από το ΓΕΕΘΑ 5 Απριλίου 1990 (3 ημέρες πριν τις εκλογές και ο νοών νοείτω!).

Συναυλία για τους αντιρρησίες έγινε στις 15 Μάη στο Λευκό Πύργο, ενώ οι εν Αθήναις περιορίστηκαν σε ένα Δελτίο Τύπου για τους δυο καινούργιους (Χρήστος Κωστήνης και Νίκος Κούσιας), το οποίο "χάθηκε" στον τύπο μια και είχε προηγηθεί η άκρως καλυφθείσα συνέντευξη των "Οικολόγων-Εναλλακτικών". Καλή κατάσταση στη Θεσσαλονίκη με τον προσφάτως συγκροτηθέντα Σύνδεσμο Β.Ελλάδος, μετριότατη στην Αθήνα με παρεξηγήσεις και διαρροές...

Αθήνα, 15/5/1990

Με αφορμή τη σημερινή Διεθνή Μέρα των Αντιρρησιών Συνείδησης, ανακοινώνουμε δύο νέους αρνητές στράτευσης.

Ο Νίκος Κούσιας, 24 χρονών, από τη Θεσσαλονίκη, με δήλωσή του στο ραδιοφωνικό σταθμό "Ενατο Κύμα" της συμπρωτεύουσας, αρνείται να καταταγεί για λόγους συνείδησης. Ο Νίκος Κούσιος είχε πάρει άναβολή από το στρατό για ψυχολογικούς λόγους περίπου το Μάιο και αφού υπηρέτησε για τρεις μήνες. Από περίπου το Μάιο μέχρι σήμερα εργάζεται εθελοντικά σε προγράμματα του Συλλόγου Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας και ζητεί αυτή η εργασία να θεωρηθεί σαν μια μορφή Εθελοντικής Κοινωνικής Θητείας.

Ο Χρήστος Κωστήνης, 29 χρονών από το

Μεσολόγγι, Φυσικός και κάτοικος εξωτερικού, ο οποίος είχε κληθεί στη σειρά του Μαρτίου, δηλώνει επίσης αντιρρησίας συνείδησης. Έτσι σήμερα οι δημόσιοι Αντιρρησίες για μη θρησκευτικούς λόγους ανέρχονται σε 32, θέτοντας με τη στάση τους την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης του ζητήματος.

Τη σημερινή μέρα, που έχει ορίσει σαν Μέρα των Αντιρρησιών η Αντιπολεμική Διεθνής, οι οργανώσεις των Αντιρρησιών στην Ευρώπη, εστιάζουν στους Αντιρρησίες της Ισπανίας που αρνούνται να δεχτούν το νόμο για την Κοινωνική Θητεία.

Οι Έλληνες Αντιρρησίες την εστιάζουν στην αναγνώριση του δικαιώματος της άρνησης στράτευσης για λόγους συνείδησης στην Ελλάδα και στην Τουρκία, όπου έχουν εμφανιστεί κάτω από αντίξοες συνθήκες οι δύο πρώτοι δημόσιοι αρνητές της υποχρεωτικής θητείας.

Στο προηγούμενο "Δελτίο" υπήρξε μια αναφορά στη στήλη για το στρατό που έχει κάθε Κυριακή η εφημερίδα ΕΠΟΧΗ (του ΚΚΕ Εσωτερικού) που χαρακτηρίστηκε ως "ρεφορμιστική". Ο όρος προκάλεσε την άμεση αποστολή γράμματος διαμαρτυρίας από φίλο Θεσσαλονικέα, στα χέρια του οποίου έφθασε το Δελτίο και ο οποίος δήλωσε -χάριν αστεισμού και αυτός- "εκ περιτροπής αναγνώστης του ρεφορμιστικού τύπου".

Από πλευράς μας να πούμε ότι το σχόλιο έγινε απλά από χιούμορ και ολίγη καυστική διάθεση και δεν εμπεριείχε σοβαρή κακία (Στο μέλλον καλό είναι τα σχόλια να υπογράφονται αφ' ενός, να υπάρχει προσπάθεια αφ' ετέρου για αποφυγή παρεξηγήσεων).

Έτσι λοιπόν επανερχόμαστε για να πούμε ότι η μία -ή και δύο- σελίδες για το στρατό της ΕΠΟΧΗΣ παραμένει ένα καλό κανάλι επικοινωνίας και ενημέρωσης για θέματα στρατού, αντιρρησιών και милитарισμού γενικότερα.

30/4/90 Θεσσαλονίκη

Αγαπητοί φίλοι

Μεγάλη απορία -αλλά και κάποια πικρία- μου προκάλεσε η ανακοίνωσή σας, στη σελίδα 7 του "Αντιμιλιταριστικού Δελτίου" 1 (Απρίλιος '90) σχετικά με την εφημερίδα "ΕΠΟΧΗ", που απευθυνόταν σε όσους "διαβάζουν -ακόμα- ρεφορμιστικό τύπο".

Δεν ανήκω σε κανένα κόμμα και ούτε είμαι φανατικός αναγνώστης της "ΕΠΟΧΗΣ". Για να είμαι όμως ειλικρινής, ομολογώ ότι την προτιμώ από την "ΑΥΡΙΑΝΗ", την "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", "ΤΑ ΝΕΑ", την "ΕΞΟΡΜΗΣΗ", τη "ΝΙΚΗ", την "ΠΡΩΤΗ" και την "ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ", αποσπάσματα των οποίων εσείς αναδημοσιεύετε και συνεπώς διαβάζετε -καλά κάνετε (χωρίς βέβαια να υπαινίσσονται τίποτα παραπάνω), αφού όλοι λίγο πολύ διαβάζουμε κάποιες εφημερίδες.

Η απορία μου οφείλεται στο γεγονός, ότι είχα την εντύπωση πως η υπόθεση των αντιρρησιών συνείδησης για να προχωρήσει με ουσιαστικά αποτελέσματα πρέπει να συσπειρώνει άτομα και ομάδες απ'όλο τον αριστερό χώρο (γιατί βέβαια δεξιός και αντιμιλιταριστής δε γίνεται -είναι αυτονόητο-) στην προοπτική ενός μαζικού αντιμιλιταριστικού κινήματος. Και βέβαια, σ'αυτή τη συσπείρωση, η αναβίωση καθαρά πολιτικών όρων, όπως οι διάφοροι -ισμοί: π.χ. "ρεφορμισμός", είχα την εντύπωση, ότι δεν έχουν θέση. Χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι οι αντιμιλιταριστές είναι απολίτικοι και δεν έχουν άποψη για όλη την κοινωνία (το αντίθετο μάλιστα).

Τώρα, αν με την υπαγωγή της "ΕΠΟΧΗΣ" στο... "ρεφορμιστικό τύπο" θέλατε να υπαινιχθείτε ότι η συγκεκριμένη εφημερίδα ακολουθεί έναν απλώς φραστικό-πολιτικάντικο αντιμιλιταρισμό (όπως κάνουν πολλές φορές οι διάφορες αστικές φυλλάδες), τότε -και εδώ έγκειται η πικρία μου- νομίζω ότι θα έπρεπε να ξέρετε ότι ο ολιγάριθμος χώρος στον οποίο απευθύνεται η "ΕΠΟΧΗ" έχει δώσει ουσιαστική -και όχι απλώς φραστική- στήριξη σε κάθε αντιμιλιταριστική κίνηση (αν το θεωρείτε σκόπιμο μπορώ και να τις αναφέρω λεπτομερώς).

Επειδή τελικά δεν κατάλαβα αν χρησιμοποιήσατε ή όχι πολιτικά τον όρο "ρεφορμιστικός" (αν όχι, πάντως είναι και ατυχής και άδικη η κρίση).

Επειδή η απορία μου παραμένει και μπορεί να κάνω και λάθος. Επειδή δηλαδή μπορεί πράγματι όλοι οι αντιμιλιταριστές να πρέπει να συμφωνούν και στο τελευταίο υποεδάφιο του Μαρξ και του Κροπότκιν (αν είναι έτσι βέβαια, ούτε λόγος να γίνεται για "συσπείρωση").

Επειδή τελικά πιστεύω στην προσπάθεια του "αντιμιλιταριστικού δελτίου" για ένα διάλογο που θα αφορά ένα συνολικό προβληματισμό, περιμένω μια απάντηση.

Φιλικά

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗΣ (ένας εκ περιτροπής αναγνώστης ρεφορμιστικού τύπου)

ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ 1 54633 - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΥΓ. Επειδή δε διευκρινίζεται ακριβώς, θα ήθελα να ξέρω πως μπορώ να βρίσκω το "Αντιμιλιταριστικό Δελτίο".

Την Πέμπτη 10 Μαΐου δόθηκε συνέντευξη τύπου στα γραφεία του "Συνδέσμου Αρνητών Στρατεύσης" με θέμα την κατάργηση της πειθαρχικής ποινής της φυλάκισης.

Μίλησαν ο Θύμιος Καλογιάννης, δόκιμος κοινωνιολόγος, ο οποίος υπηρετεί στην 9η ΤΑΞΥΠ

στη Θεσσαλονίκη και του οποίου η κανονική θητεία έληγε σήμερα, ο δικηγόρος του Θόδωρος Μιχαλόπουλος και ο Πάνος Γρηγοριάδης, ο οποίος πριν ένα χρόνο -κατά όμοιο τρόπο- είχε αρνηθεί να υπηρετήσει την πειθαρχική ποινή της παράτασης θητείας.

Και οι τρεις ομιλητές κατάγ-

γελαν σαν αυθαίρετη και αντισυνταγματική την παράταση της θητείας και έθεσαν ζήτημα κατάργησης της ποινής της φυλάκισης.

Ο Θύμιος Καλογιάννης έδωσε στη δημοσιότητα την επισυναπτόμενη δήλωσή του την οποία θα παραδώσει αύριο στο διοικητή της Μονάδας του.

Ζήτησε παράλληλα από όλες τις νεολαϊκές να συμπαρασταθούν στην ενέργειά του αυτή και να δημιουργηθεί ένα πλατύτερο μέτωπο για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων στρατευμένων

Σημειώνεται ότι ο Θύμιος Καλογιάννης έχει τιμωρηθεί με 82 μέρες φυλάκισης.

Τέλος Απριλίου και ολόκληρο το Μάιο έγιναν αρκετές συναντήσεις μεταξύ ενδιαφερομένων να στηθεί μια μετωπικής μορφής "κίνηση για τα δικαιώματα των ένστολων πολιτών".

Στη Θεσσαλονίκη οι σχετικές διαδικασίες ήταν σύντομες και αναπτύχθηκε και

η δουλειά συμπάραστασης στο Θύμιο Καλογιάννη. Στην Αθήνα το πράγμα "άργησε" διότι προηγήθηκαν μαύρες διαδικασίες για το "πλαίσιο"... Η δουλειά που έγινε όμως, είναι χρήσιμη και σε μας, διότι έχει οδηγήσει στη σύνταξη μιας διακήρυξης για το στρατό με θέσεις, αιτήματα κλπ. Θα δημοσιευτεί ολόκληρη

ρη στο επόμενο δελτίο πριν τη συνάντηση της Λευκάδας για να χρησιμεύσει έστω και για τα σημεία που θα πρέπει η δική μας διακήρυξη να διαφοροποιείται. Τυπικά στις διαδικασίες συμμετέχει -έστω και σπανίως- η Ελληνική Επιτροπή για τους αντιρρησίες συνείδησης.

Προς τον Διοικητή της 9ης ΤΑΞΥΠ

10 Μαΐου 1990

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ

Δηλώνω ότι ύστερα από δύο χρόνια στρατιωτικής θητείας, αρνούμαι να υπηρετήσω κάθε παράταση της, μετά από ποινή φυλάκισης που μου έχει επιβληθεί.

Θεωρώ ότι η παράταση της θητείας -μετά από επιβολή πειθαρχικής ποινής φυλάκισης- με τον αντισυνταγματικό της χαρακτήρα, δημιουργεί επικίνδυνα κενά και ερωτηματικά, για το ποιες είναι και μέχρι ποίου ορίου μπορούν να φτάσουν οι αρμοδιότητες του στρατιωτικού μηχανισμού.

Ρωτώ λοιπόν: Από ποιους ελέγχεται ο Στρατός; Μπορεί να παραβιάζει το Σύνταγμα, παραβιάζοντας στοιχειώδεις συνταγματικές και διεθνώς αναγνωρισμένες ατομικές ελευθερίες (ελευθερία έκφρασης, συμμετοχής στην πολιτική ζωή κ.λπ.) ;

Ποιος μας εγγυάται ότι αύριο δε θα στραφεί και εναντίον του ίδιου του Συντάγματος, τη στιγμή που σήμερα σαν μηχανισμός το παραβιάζει ωμά;

Θεωρώ, επίσης, την ποινή φυλάκισης σαν το πιο εκβιαστικό μέσο εξαναγκασμού του νέου ατόμου, στις θελήσεις του στρατιωτικού μηχανισμού και κατά συνέπεια αρνούμαι να δεχτώ έναν τέτοιο εκβιασμό.

Αρνούμενος κάθε παράταση της θητείας, αρνούμενος κάθε εκβιασμό ανάλογου είδους, δηλώνω ότι απορρίπτω συνολικά, από τώρα και στο εξής, το αντιανθρώπινο σύστημα που λέγεται στρατός και την αντιανθρώπινη ουσία του οποίου γνώρισα αρκετά καλά, χωρίς να την αποδεχτώ στα δύο χρόνια της θητείας.

Πιστεύω ότι ο στρατός είναι ο πιο κατασταλτικός μηχανισμός του κοινωνικού συστήματος και αναφέρω "ο πιο κατασταλτικός" για τους εξής λόγους:

Αφαιρεί κάθε δυνατότητα επιλογής, είναι υποχρεωτικός, και κάθε παρέκκλιση από τον υποχρεωτικό χαρακτήρα του "τιμωρείται", ποινικοποιείται.

Επιβάλλει καθορισμένο τρόπο ζωής, ονομάζεται "πρόγραμμα εκπαίδευσης" σε διαφορετικές προσωπικότητες, ανεξάρτητα από προσωπικές διαθέσεις.

- Εξαναγκάζει σε καθορισμένα μοντέλα συμπεριφοράς (τρόπος ομιλίας, βαδίσματος, στάση σώματος, χαιρετισμός) δοσμένα από τον ΣΚ-20-1, "το Ευαγγέλιο του στρατού".
- Εκβιάζει με μέσα όπως η ποινή φυλάκισης, κράτησης, στρατοδικεία, για τη "συμμόρφωση των νέων" σύμφωνα με τις θελήσεις του.
- Απ'όλα τα παραπάνω, συντηρεί και αναπαράγει τον αυταρχισμό σαν βασικό μέσο για την τήρηση της πειθαρχίας στους κανόνες που όρισε αυθαίρετα.
- Απαγορεύει κάθε πολιτική έκφραση και κατά συνέπεια το στοιχειώδες ανθρώπινο δικαίωμα της έκφρασης και κριτικής.
- Δημιουργεί, κατά συνέπεια, σχέσεις υποταγής και δουλοπρέπειας, χωρίς να υπολογίζει ίχνος ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η αρχή της υποταγής σε κάθε ανώτερο είναι και η βασική ιδεολογική αξία και ψυχικό βίωμα που έχει σαν στόχο συνειδητά να εμφυσήσει στον άνθρωπο ο στρατός. Και εδώ έγκειται η βάση που τον καθιστά και μηχανισμό αναπαραγωγής της ιδεολογίας του υπάρχοντος κοινωνικού συστήματος.

Κάθε νέος στο στρατό είναι αναγκασμένος "να κλείνει το στόμα", να σκοτώνει τις σκέψεις του, να πνίγει την αγανάκτηση, να στερείται τον έρωτα και να στέκεται προσοχή ακούγοντας άσκοπες ανοησίες. Και θέλει πολλή δύναμη για ν'αντισταθεί κάποιος στις απόπειρες συντριβής του, της ισοπέδωσης της προσωπικότητάς του, του εξουθενωτικού ελέγχου της προσωπικής του ζωής, από μια καταπιεστική και παράλογη ιεραρχία, σ'αυτό το σχολείο του ατομισμού, του γλυψίματος, της φαλλοκρατίας και της εξουσιαστικής νοοτροπίας.

Αν κάποιοι αμφισβητούν αυτά που λέω, ας κοιτάξουν τα φοβισμένα πρόσωπα των στρατιωτών και τα υποκριτικά χαμόγελα των επιτελών- υποτελών στελεχών και, αν έχουν τη στοιχειώδη εξυπνάδα, τότε θα το αντιληφθούν.

Αυτό είναι έγκλημα, βιασμός της ανθρώπινης φύσης και εγώ δεν πρόκειται να γίνω θύμα, πολύ περισσότερο συνεργός.

Για το λόγο αυτό αρνούμαι να γίνει θύμα και οποιοσδήποτε άλλος άνθρωπος, ο άνθρωπος γενικά.

Η άρνησή μου είναι και πάλι δίχως όρους με το σύστημα που λέγεται στρατός. Αρχίζω αρνούμενος την παράταση της θητείας, γιατί σήμερα αυτό είναι το κύριο μέσο εκβιασμού στο στρατό και παλεύω μαζί με καθένα που θέλει να λέγεται άνθρωπος, για :

- Την κατάργηση της πειθαρχικής ποινής φυλάκισης.
- Κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα στο στρατό.
- Συνδικαλιστικές ελευθερίες.
- Κατάργηση του ΣΚ 20-1.
- Κατάργηση των Στρατοδικείων.
- Νομική καθιέρωση του δικαιώματος της Αρνησης Στράτευσης.

Η άρνηση και η διαφορετικότητα δεν είναι απλώς δικαίωμα, είναι φυσική αναγκαιότητα.

Ο Δηλών

Καλογιάννης Θύμιος

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

ΑΘΗΝΑ 16 ΜΑΙΟΥ 1990

Σας καταγγέλλουμε τη σημερινή παράνομη σύλληψη του δόκιμου (ΔΕΑ) Θύμιου Καλογιάννη, που αρνήθηκε να υπηρετήσει πρόσθετη θητεία 82 ημερών θεωρώντας ως αντισυνταγματική την πειθαρχική ποινή της φυλάκισης.

Ο Θύμιος Καλογιάννης την Τρίτη 15 Μάη 1990 παρουσιάστηκε στον Επίτροπο του Διαρκούς Στρατοδικείου Θεσσαλονίκης κ. Αδάμ Παπαδαμάκη, του κατέθεσε τη δήλωσή του με την οποία εξηγεί τη στάση του και πήρε νόμιμα προθεσμία δύο (2) ημερών, μέχρι την Παρασκευή, για να απολογηθεί.

Παρ'όλα αυτά, από "υπερβάλλοντα ζήλο", κατά παράβαση όλων των στρατιωτικών κανονισμών και της εντολής του Επιτρόπου, το Στρατολογικό Γραφείο και το Φρουραρχείο Καβάλας, στο οποίο υπάγεται, τον κήρυξαν λιποτάκτη και κίνησαν τη διαδικασία δίωξης

του.

Ετσι, από τη μια το Στρατοδικείο Θεσσαλονίκης τον αφήνει ελεύθερο, από την άλλη οι στρατιωτικές αρχές της Καβάλας κίνησαν άμεση διαδικασία διώξεων εις βάρος του χωρίς να έχουν καμιά αρμοδιότητα.

Σήμερα λοιπόν ο Θύμιος Καλογιάννης συνελήφθη παράνομα μέσα στο σπίτι του ΧΩΡΙΣ ΕΝΤΑΛΜΑ ΣΥΛΛΗΨΗΣ από τη Στρατονομία του Γ' Σώματος Στρατού και κλείστηκε στο Πειθαρχείο.

Ο ίδιος ο Καλογιάννης τόνισε κατά τη σύλληψή του ότι δεν είναι λιποτάκτης αφού είχε ενημερώσει εγγράφως σχετικά το Διοικητή του (της 9ης ΤΑΞΥΠ, που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη) και τον Επίτροπο, αλλά μάχεται για την κατάργηση της ποινής της φυλάκισης και το σεβασμό των δικαιωμάτων των ένστολων πολιτών.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Καταγγέλλουμε την απαγόρευση εξόδου από τη χώρα του Μ. Μαραγκάκη ο οποίος επρόκειτο να ταξιδέψει για τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ο Μιχάλης Μαραγκάκης, ο πρώτος Έλληνας αντιρρησίας συνείδησης, έχει προσκληθεί επίσημα από τη διεθνή αμνηστία να συμμετάσχει σε εκδηλώσεις ενός μήνα σε διάφορες πόλεις των ΗΠΑ με θέμα τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Ελλάδα και τις διώξεις των αντιρρησιών συνείδησης στη χώρα μας.

Από το Δεκέμβριο του 86 που ο Μιχάλης Μαραγκάκης διακήρυξε δημόσια την άρνησή του να υπηρετήσει στρατιωτική θητεία για πολιτικούς λόγους και μέχρι σήμερα, έχουν εμφανιστεί 27 ακόμη αρνητές στράτευσης. Πέραν της υπόσχεσης των αρχών να προβούν σε νομοθετική ρύθμιση του θέματος, κι αυτό έπειτα από εξαντλητικές απεργίες πείνας των Μαραγκάκη-Μακρή και τη διεθνή κατακραυγή, δεν έχει σημειωθεί καμιά πρόοδος προς αυτή την κατεύθυνση. Το μόνο θετικό σημείο είναι ότι προς το παρόν δε βρίσκεται στη φυλακή κανένας πολιτικός αντιρρησίας. Παράλληλα όμως συνεχίζονται οι διώξεις σε βάρος των θρησκευτικών αντιρρησιών και αυτή τη στιγμή βρίσκονται στις στρατιωτικές φυλακές της χώρας 420 μάρτυρες του Ιεχωβά.

Η πρόσφατη απαγόρευση της εξόδου από τη χώρα όλων των αρνητών στράτευσης αποδεικνύει τη στροφή των αρχών προς μια στάση σκληρότητας πάνω στο ζήτημα. Παράλληλα η απρεμπόδιση του ταξιδιού του Μιχάλη Μαραγκάκη αποτελεί πρωτοφανή ενέργεια κατά Έλληνα πολίτη που δεν έχει πλέον στρατιωτικές υποχρεώσεις, αφού φυλακίστηκε για δυο σχεδόν χρόνια όταν αρνήθηκε να υπηρετήσει στρατιωτική θητεία.

Πρόκειται ταυτόχρονα για μια απόδειξη του καθεστώτος των διακρίσεων που επικρατεί αυτή τη στιγμή σε βάρος των αντιρρησιών συνείδησης χωρίς να υπάρχει κάποια νομική βάση.

Απαιτούμε :

- Την αποφυλάκιση όλων των αντιρρησιών.
- Την αποποινικοποίηση της άρνησης στράτευσης.
- Την άρση όλων των απαγορεύσεων εξόδου από τη χώρα που αποτελούν ουσιαστικά μια μορφή ομηρίας.

Με την ευκαιρία αυτή χαιρετίζουμε την εμφάνιση του πρώτου Τούρκου αντιρρησία συνείδησης Ταιφούν Γκιουνούλ 32 χρονών, γιατρού από την Κωνσταντινούπολη, που το Γενάρη του 90 διακήρυξε δημόσια την άρνησή του να υπηρετήσει στρατιωτική θητεία.

Ο Ταιφούν Γκιουνούλ δεν έχει συλληφθεί προς το παρόν, αφού υπάρχει νομικό κενό για την περίπτωση του, αλλά οι στρατοκράτες της Τουρκίας προβαίνουν σε διώξεις και κατασχέσεις εντύπων που δημοσιεύουν σχετική αρθρογραφία, με σκοπό να πλήξουν ένα ευρύ κίνημα συμπαράστασης που άρχισε να εξαπλώνεται στη χώρα.

ΑΡΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΘΗΤΕΙΑΣ

Η πριν από δύο χρόνια άρνηση συνέχισης της θητείας μου στο στρατό με τη λογική του τρελόχαρτου, έχει να κάνει με κάποιες πολύ συνειδητές και συγκεκριμένες ιδεολογικές, πολιτικές, κοινωνικές και φιλοσοφικές μου πεποιθήσεις και πάνω από όλα αυτές της ειρήνης και της ελευθερίας, όπου αυτές πραγματώνονται. Έχοντας απορρίψει το στρατό σε θεωρητικό επίπεδο, η έμπρακτη άρνησή μου έχει να κάνει με κάποιες παρατηρήσεις κατά το διάστημα της τετράμηνης παραμονής μου εκεί.

Ξέρω πως ο στρατός δεν προασπίζει την ειρήνη, αφού ο ίδιος είναι μηχανισμός πολέμου, αλλά υπερασπίζεται πάντα τα συμφέροντα της εκάστοτε κυρίαρχης τάξης, είτε αστικής είτε σοσιαλιστικής. Και βέβαια δεν εννοώ ειρήνη το διάστημα μεταξύ δύο πολέμων...

Ο στρατός είναι ο μηχανισμός εκείνος που αναπαράγει μέσα από τις ιεραρχικές του σχέσεις βία, φόβο, σεξισμό, υπακοή, καταναγκασμό, σχέσεις εξάρτησης, χαφιεδισμού και πειθαρχίας, οι οποίες στην ευρύτερη κοινωνία, εξουσιαστική και ιεραρχική, θεωρούνται κοινά αποδεκτές αξίες. Προετοιμάζει, έτσι, τους αυριανούς υπηκόους της κάθε εξουσίας να δέχονται αδιαμαρτύρητα, χωρίς αντιδράσεις και με απόλυτη πειθαρχία τις όποιες επιλογές της.

Βέβαια, δεν ξεχνάω το ρόλο του στρατού σαν τον πυροσβέστη κάθε εσωτερικού κινδύνου που απειλεί το Κεφάλαιο και το Κράτος (κοινωνική αναταραχή - επιβολή δικτατορίας, απεργίες - απεργοσπαστικός μηχανισμός).

Αν και πιστεύω πως αυτός είναι ο πιο σημαντικός λόγος ύπαρξής του, να διατηρεί δηλαδή την εκάστοτε κοινωνική συνοχή και να παράγει μετά το τέλος της υποχρεωτικής θητείας πειθήνιους πολίτες στο Κράτος, προετοιμάζει ολόκληρη την κοινωνία για πόλεμο,

αφού ο στρατός πάντα έχει ή είχε ένα γιο ή έναν πατέρα στις τάξεις του. Οι μιλιταριστές θα επιλέξουν το χρόνο ενός πολέμου ανάλογα με τις δικές τους ανάγκες και επιλογές, οπότε, με παράλληλη έκρηξη εθνικισμού και προγονοπληξίας, ο πόλεμος θα προβληθεί σαν η απώτερη και ιερότερη κοινωνική αξία.

Σήμερα, και ενόψει της Ευρωπαϊκής οικονομικής ολοκλήρωσης, προσπαθούν να μας επιβάλλουν την κοινωνική συναίνεση και ειρήνη. Αν και ποτέ δεν υπήρξε συναίνεση και ειρήνη μέσα σ' αυτή την κοινωνία, ξεπέραςμα των διαχωριστικών γραμμών, με λίγα λόγια άμβλυνση της ταξικής μας συνείδησης, προσπαθούν να μας βάλουν στο ίδιο τσουβάλι, που λέγεται Ελλάδα, όλους εμάς, τους νέους, τους ανέργους, τους άστεγους, τους εργάτες, τους υπάλληλους και τους πρόσφυγες με τους στρατοκράτες, τους κεφαλαιοκράτες, τους ξεπουλημένους πολιτικούς, τους γραφειοκράτες και τους τεχνοκράτες που καθορίζουν το μέλλον μας εν απουσία μας και εν αγνοία μας.

Παρόλο που μέχρι τώρα υπήρξε θεαματική και μόνο κάλυψη από τον αστικό τύπο, οι αρνητές στράτευσης για λόγους συνείδησης πληθαίνουν, αν και υπήρξαν θύματα των μικροπολιτικών συμφερόντων των κομμάτων της εξωκοινοβουλευτικής και κοινοβουλευτικής αριστεράς. Σήμερα, που και στην Τουρκία (τον αιώνιο αντίπαλο και εχθρό του έθνους, δηλαδή των αστών και μιλιταριστών) εμφανίστηκαν οι δύο πρώτοι αντιρρησίες συνείδησης κάτω από κυριολεκτικά αντίξοες συνθήκες, πρέπει να γίνει κατανοητό πως η άρνηση στράτευσης αποτελεί χρέος για κάθε ελεύθερο άνθρωπο, ώστε επιτέλους να δούμε όλους τους λαούς αδελφωμένους με κοινή πορεία στη ζωή, πάνω στις αρχές της αυτοδιεύθυνσης, της ειρήνης και της ελευθερίας.

Επίσης, θα ήθελα να πω σ' όλους όσους την έχουν κάνει από το στρατό με τρελόχαρτο, να βγουν να το δηλώσουν ανοιχτά, αποφεύγοντας το δρόμο της νομιμότητας, του γλυψίματος και της μιζέριας της καταναλωτικής κοινωνίας, ώστε να δώσουμε το οριστικό χαρτί παύσης εργασίας των ψυχιάτρων και των συναφών επαγγελματιών και να τους στείλουμε να υπηρετήσουν εναλλακτική υπηρεσία στα χωράφια παράγοντας κάτι χρήσιμο γαι την κοινωνία.

Είναι πολλά αυτά που θα ήθελα να καταλογίσω στο στρατό και στο милитарισμό διεθνώς, όπως υποτέλεια στο ΝΑΤΟ, εξυπηρέτηση των συμφερόντων της Αμερικής, ενίσχυση των πολεμικών βιομηχανιών, υποστήριξη των στρατιωτικών πειραμάτων που μας απειλούν άμεσα σαν ελεύθερα άτομα (AIDS: στρατιωτικό πείραμα βιολογικής αντοχής), υποβολή σε τεχνικά διλήμματα για αύξηση των εξοπλισμών και χρήση της πυρηνικής ενέργειας για δήθεν ειρηνικούς σκοπούς. Ο τελευταίος ειρηνικός εφιάλτης

της ανθρωπότητας λέγεται Τσερνομπίλ.

Ενώ ολόκληρος ο πλανήτης βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο, κάτω από τη στυγνή και εγκληματική εκμετάλλευση των εξουσιαστών και κεφαλαιοκρατών που αποζητούν μεγαλύτερο κέρδος, την ίδια στιγμή μας ζητούν να υπερασπίσουμε την πατρίδα, να αδιαφορήσουμε για το τι γίνεται δίπλα μας, να βολευτούμε τέλος πάντων και εμείς και θα φροντίσουν αυτοί για αυτά που μας σκοτώνουν κάθε μέρα.

Εγώ, μ' αυτήν τη δήλωση, ζητάω να κατοχυρωθεί το δικαίωμα άρνησης στράτευσης για λόγους συνείδησης και να γίνει σαφές πια ότι τα τρελόχαρτα είναι συγκεκριμένη μορφή άρνησης του στρατού και του милитарισμού γενικότερα. Συμπαραστέκομαι στον αγώνα των αρνητών στράτευσης για λόγους συνείδησης και τάσσομαι ανεπιφύλακτα στο πλευρό των ολικών αρνητών στράτευσης.

Και, τέλος, Κατερίνα σ' αγαπάω.

Γιώργος Κοσμάς

ΘΕΜΑ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σύμφωνα με τις συζητήσεις της Ανοιξης του 1989, η διακήρυξη θα πρέπει να περιλαμβάνει τοποθέτηση στα ζητήματα: **ΣΤΡΑΤΟΣ-ΕΘΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ-ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ-ΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ-ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ-ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ.** Πιθανόν να συμπεριληφθούν και άλλες ενότητες, όπως: **ΒΙΑ-ΜΗ ΒΙΑ, ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΜΥΝΑΣ** κ.ά.

Από αυτά, μέχρι στιγμής έχει γίνει αναλυτική συζήτηση για το θέμα του στρατού και για τα εθνικά. Ούτως ή άλλως, η συζήτηση θα επαναληφθεί στη Λευκάδα εφ' όλης της ύλης.

Οι επιμέρους ενότητες έχουν ως εξής :

1. ΣΤΡΑΤΟΣ: Ταξικός και κατασταλτικός ρόλος. Είναι ο στρατός μηχανισμός άμυνας; Ο κοινωνικοποιητικός και πολιτισμικός ρόλος της στρατιωτικής θητείας. Στρατός και Οικονομία. Στρατός και Πολιτική. Η κατάσταση στον ελληνικό στρατό (συνθήκες, τάσεις εκσυγχρονισμού, συνδικαλισμός-εκδημοκρατισμός, ΚΕΕΔ και κόμματα, σχέσεις αντιρρησιών με κινήματα φαντάρων...) και στους ξένους στρατούς.

2. ΕΘΝΙΚΟ: Ο χαρακτήρας της έντασης Ελλάδας - Τουρκίας και η πιθανότητα πολέμου. Ειδικές αναφορές σε Θράκη, Αιγαίο, Κύπρο. Εκτιμήσεις για τα Βαλκάνια (σύνορα, οικονομι-

κές σχέσεις, στρατιωτικές δαπάνες, διακρατική πολιτική). Μειονότητες. Το ΝΑΤΟ. Πώς λύνονται οι εθνικές διαφορές (ή: Μια άλλη προσέγγιση στο ζήτημα της άμυνας). Το ειρηνιστικό κίνημα στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

3. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Πολεμικές βιομηχανίες και εμπόριο όπλων στην Ελλάδα. Στρατιωτικοποίηση της οικονομίας. Αναμετατροπή της οικονομίας. Στράτευση των γυναικών. Παλλαϊκή άμυνα. Κοινωνικός έλεγχος (φάκελλοι, ΕΚΑΜ). Πολιτική επιστράτευση. Επιστράτευση σε περίοδο πολέμου. Τοποθέτηση των κομμάτων.

4. ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: Σχέσεις υπερδυνάμεων. Ο χαρακτήρας των πολέμων σε τοπικό και σε διεθνές επίπεδο. Παγκόσμια οικονομία και εξοπλισμοί. Παγκόσμια οικονομία και Τρίτος Κόσμος. Ρόλος των διεθνών οργανισμών (Συμβούλιο Ασφάλειας του ΟΗΕ, ΕΟΚ, Συμβούλιο της Ευρώπης) στην "παγκόσμια ειρήνη". Τοποθέτηση των διεθνών οργανισμών για τους αντιρρησίες συνείδησης. Ρόλος των αμυντικών συμφώνων (ΝΑΤΟ, Σύμφωνο της Βαρσοβίας...)

5. ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ: ΓΙΑ ΠΟΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΗΤΕΙΑ; Η ΟΛΙΚΗ ΑΡΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ. ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟ. ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΠΟΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ. ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΦΟΠΛΙΣΜΟ, ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ.

Το θέμα "βία-μη βία" μπορεί να γίνει αντικείμενο ειδικότερης επεξεργασίας και μιας άλλης έκδοσης, παράλληλα με την ανάπτυξη των εναλλακτικών μεθόδων άμυνας.

Οι παρακάτω σημειώσεις αποτελούν τα κυριότερα σημεία των συζητήσεων που έχουν ήδη γίνει πάνω στο θέμα "στρατός" και "εθνικό" (η σύνοψη έγινε από το Σπύρο Ψύχα, κάθε άλλη πρόταση δεκτή).

ΣΤΡΑΤΟΣ

α) ΤΑΞΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ

Ο στρατός ιστορικά, ανεξάρτητα από τη δομή των κοινωνιών, ήταν ο κυριότερος μηχανισμός στήριξης αυτής της δομής, ο μηχανισμός που συντηρεί, αναπαράγει και επεκτείνει τις υπάρχουσες κοινωνικές σχέσεις. Ο στρατός είναι όργανο επιβολής στα χέρια των κυρίαρχων τάξεων, είναι ο κατεξοχήν θεσμός επιβολής δια της βίας των επιλογών τους. Είναι καθεστωτικός θεσμός και ταυτόχρονα αποτελεί ένα καθεστώς μέσα στην κοινωνία, αναπτύσσοντας τη δική του δύναμη και τη δική του σχετική αυτονομία, αποτελώντας ένα άλλο κέντρο αποφάσεων. Τα στοιχεία αυτονομίας που έχει ο στρατός από τις επιλογές της υπόλοιπης κοινωνίας, ή τις εναλλαγές διαφόρων κομμάτων στις κατά καιρούς κυβερνήσεις, ερμηνεύονται από τις ιδιαιτερότητες που έχει ο θεσμός αυτός και από τον ειδικό του ρόλο.

Ο στρατός δε στηρίζει απλά τις υπάρχουσες κοινωνικές σχέσεις, όπως συμβαίνει με τους άλλους θεσμούς (π.χ. το σχολείο), ούτε είναι απλά ένας βίαιος μηχανισμός: Είναι ο ΕΝΟΠΛΟΣ μηχανισμός καταστολής, ο οποίος εγγυάται ότι η κοινωνία δε θα παρεκκλίνει από συγκεκριμένα πλαίσια και, αν παρεκκλίνει, θα την επαναφέρει στην τάξη. Το ειδικό του βάρος είναι σημαντικότερο από την αστυνομία, το πυροσβεστικό σώμα ή άλλα παραστρατιωτικά σώματα (π.χ. την πολιτοφυλακή), που είναι και αυτά ένοπλα. Η νομιμοποίηση της ύπαρξης του στρατού για τα πλατύτερα κοινωνικά στρώματα περνάει μέσα από την ιδεολογία της άμυνας από τους εξωτερικούς εχθρούς και τη συγκάλυψη του ρόλου του σχετικά με το λεγόμενο "εσωτερικό εχθρό".

Ο "ειδικός" αυτός ρόλος του στρατού συνεπάγεται και "ειδική" μεταχείρισή του από τα κυρίαρχα συμφέροντα. Πρακτικά ο στρατός βρίσκεται έξω από κοινοβουλευτικό έλεγχο, έχει

τους δικούς του όρους λειτουργίας, ακόμη και το δικό του ποινικό κώδικα. Τα στεγανά του στρατού και η ανεξέλεγκτη πρακτικά λειτουργία του, δικαιολογούνται στο όνομα της "εθνικής ασφάλειας", για την οποία υπάρχει και η σχετική συναίνεση των κομμάτων. Όσο τα κόμματα αμφισβητούν σαν μοναδικό το ρόλο του στρατού σχετικά με την άμυνα, άλλο τόσο θέτουν το θέμα του ελέγχου του από την κοινωνία, της απογκεττοποίησής του και επομένως της συγκέντρωσης λιγότερης εξουσίας στα χέρια των στρατιωτικών. Κατά συνέπεια, το ζήτημα της αυτονόμησης του στρατού, δεν μπορούμε να το δούμε παρά μέσα από τις λειτουργίες του Κράτους: Ούτε ο στρατός είναι εντελώς αυτόνομος, γιατί κανένας θεσμός δεν έχει απόλυτη αυτονομία και γιατί όλοι οι καθεστωτικοί θεσμοί είναι συμπληρωματικοί ο ένας με τον άλλον.

Πέρα από τα προηγούμενα, ο στρατός έχει έναν ιδιαίτερο ρόλο στην εμπέδωση της κυρίαρχης ιδεολογίας, εκτός από τη στήριξη των κυρίαρχων σχέσεων εξουσίας. Ο ίδιος ο στρατός, φυσικά, δεν αμφισβητεί και δεν αλλάζει τις υπάρχουσες κοινωνικές σχέσεις, αλλά είναι ένα βασικό εργαλείο για την αναπαραγωγή τους: Μέσα από τον ταξικό και ιεραρχικό χαρακτήρα των σχέσεων μέσα στο στρατό, επιβάλλει μια συγκεκριμένη ιδεολογία σε ολόκληρο τον αντρικό πληθυσμό που περνάει από τις τάξεις του. Έτσι ο στρατός σήμερα είναι και ιδεολογικός μηχανισμός του κράτους.

Β) ΑΜΥΝΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ

Η άμυνα είναι η μεγάλη πρόφαση για την ύπαρξη στρατού, ενώ η επίκληση των εξωτερικών κινδύνων είναι ο μοχλός για τη δικαιολόγηση των τεράστιων στρατιωτικών δαπανών και για τη διατήρηση της συνοχής και της πολεμικής ετοιμότητας του στρατού. Στην πραγματικότητα, ο στρατός υπάρχει για να προστατεύσει τα συμφέροντα των αρχουσών τάξεων και, για την Ελλάδα τουλάχιστον, για να προστατεύσει και τα συμφέροντα ιμπεριαλιστικών δυνάμεων. Έτσι τουλάχιστον προκύπτει από τη μετεμφυλιακή ιστορία του ελληνικού στρατού. Πράγματι ο στρατός έχει "αμυντικό" ρόλο, όχι όμως για να προστατεύσει μια χώρα ή μια κοινωνία: Αποτελεί την άμυνα του συστήματος από ό,τι το απειλεί, από "εσωτερικούς" και "εξωτερικούς" εχθρούς.

Αρνούμαστε ότι ο στρατός έχει πραγματικά αμυντικό ρόλο. Το ξεπούλημα της Κύπρου από τον ίδιο τον ελληνικό στρατό αποδεικνύει ακριβώς το αντίθετο. Αλλά και άλλα ιστορικά παραδείγματα αποδεικνύουν ότι η δράση του ελληνικού στρατού, όταν δεν ήταν απλή εξειδίκευση των επιλογών της ελληνικής αστικής τάξης, υπαγορευόταν από ξένα κέντρα λήψης αποφάσεων (τις τελευταίες δεκαετίες από το ΝΑΤΟ, την προηγούμενη περίοδο από τα αγγλογαλλικά κλπ. συμφέροντα).

Έτσι, η καλλιέργεια της ιδεολογίας του αξιόμαχου στρατού, τόσο στους στρατιώτες, όσο και στην υπόλοιπη κοινωνία, στοχεύει κυρίως στην καλλιέργεια του σωβινισμού, στη λαγνεία των όπλων και των σύγχρονων οπλικών συστημάτων, στη δικαιολόγηση των στρατιωτικών δαπανών, στην ύπαρξη και ανάπτυξη της πολεμικής βιομηχανίας, στην καταπάτηση των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων των ένστολων πολιτών και στη νομιμοποίηση ενός εγκληματικού για όλη την κοινωνία θεσμού. Πέρα από αυτά η ίδια η έννοια της άμυνας-όπως χρησιμοποιείται-είναι ιδεολόγημα και ψευδώνυμο της επίθεσης, της βίας και του επεκτατισμού.

ΕΙΜΑΙ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΑΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Αντιρρησίας συνείδησης είναι ο άνθρωπος που διαφωνεί, αντιτίθεται, ανυπακοεύ, αντιστέκεται ενάντια στο εξουσιαστικό κοινωνικό καθεστώς για λόγους ιδεολογικών, πολιτικοκοινωνικών, ανθρωπιστικών αρχών, πεποιθήσεως ή συνειδήσεως. Κατά συνέπεια, αντίρρηση συνείδησης είναι η άρνηση στράτευσης ή υπηρεσίας οποιουδήποτε κρατικού και στρατιωτικού μηχανισμού, η άρνηση φορολογίας, η άρνηση ψήφου ή συμμετοχής στις κοινοβουλευτικές εκλογές, η άρνηση εργασίας κάτω από καπιταλιστικές συνθήκες και η άρνηση στέγασης κάτω από το σύστημα της εκμίσθωσης. Η αντίρρηση συνείδησης είναι μια αντικαθεστωτική πράξη, μια ενέργεια άρνησης και αποδοχής της κατεστημένης κοινωνικής οργάνωσης και ταυτόχρονα μια ενέργεια αντίστασης ενάντια στο καθεστώς.

Σαν αντιεξουσιαστής, πιστεύω ότι οι αντιρρησίες συνείδησης δεν έχουν τίποτα να ζητήσουν από το κράτος ή να διαπραγματευτούν γιατί η αντίρρηση συνείδησης είναι μια πράξη ασυμβίβαστη που δεν παζαρεύεται. Η διαπραγμάτευση με το κράτος σημαίνει αποδοχή της ύπαρξης και του ρόλου του καθώς και του καπιταλιστικού καθεστώτος. Η διαπραγμάτευση μειώνει την αξία της αντίρρησης συνείδησης και αποτελεί συμβιβασμό. Η άρνηση στράτευσης είναι ολική.

Το αίτημα για εναλλακτική κοινωνική θητεία θεωρώ ότι είναι αυταπάτη γι'αυτούς που την απαιτούν νομικά κατοχυρωμένη από το κράτος. Δεν αποδέχομαι καν τον όρο "κοινωνική θητεία" γιατί θεωρώ ότι είναι ανύπαρκτος και εντελώς παράλογος. Είναι ξεγελασμένοι αυτοί που πιστεύουν ότι είναι δυνατή μια "εναλλακτική κοινωνική θητεία", όπου προσφέρονται υπηρεσίες σε μη προνομιούχες κοινωνικές τάξεις ή ομάδες μέσα στα πλαίσια του καπιταλιστικού καθεστώτος. Το κα-

θεστώς και το κράτος είναι ένας απόλυτα απάνθρωπος, εκμεταλλευτικός, εγκληματικός μηχανισμός, που καθορίζει το κόστος ζωής των ανθρώπων ανάλογα με τα οικονομικά οφέλη που αποκομίζει από το έργο των εργατών παραγωγών και καταστέλλει θηριωδώς οποιαδήποτε παρέκκλιση ή διατάραξη της επιβεβλημένης δια της βίας κατεστημένης κοινωνικής δομής.

Οποιαδήποτε νομοθέτηση της "εναλλακτικής κοινωνικής θητείας" θα επιτευχθεί μέσα στα πλαίσια και στις συνθήκες του κατεστημένου, όπου κάποιοι καθεστωτικοί φορείς φροντίζουν να την εκμεταλλευτούν οικονομικά, με συνέπεια η αξία της να χάνεται. Αυτοδιαχειριζόμενη "κοινωνική θητεία" είναι αδύνατο να υπάρξει γιατί αυτό θα αποτελούσε αντίφαση του κοινωνικού συστήματος. Είναι αδύνατο να υπάρξει αυτοδιαχειριζόμενη "κοινωνική θητεία" όταν το κράτος, με την επιβολή της βίας, δεν αφήνει τους ανθρώπους παραγωγούς εργάτες αυτής της κοινωνίας να διαχειρίζονται το προϊόν της εργασίας τους και προπάντων όταν τους αποβλακώνει και τους εξαθλιώνει ηθικά για να τους μετατρέψει σε άβουλα ρομπότ, ώστε να μη σκέφτονται την απελευθέρωσή τους, δηλαδή την αυτοδιαχείριση. Το κράτος φροντίζει να παίρνει το ρόλο του νταβατζή για λογαριασμό αυτών που το οικοδόμησαν σαν εκμεταλλευτικό μηχανισμό, για να ρυθμίζει την κοινωνική προσφορά ή υπηρεσία αυτών που εργάζονται και παράγουν.

Είναι παράλογο να γίνονται υποθέσεις για νομοθέτηση αυτοδιαχειριζόμενης "κοινωνικής θητείας" γιατί αυτό θα αποτελούσε αντίφαση από τη μεριά του κράτους, το οποίο θα αυτοκαταργούσε το διαχειριστικό, νταβατζίδικο, ρυθμιστικό και εκμεταλλευτικό του ρόλο σαν μηχανισμό καταπίεσης. Τότε δε θα υπήρχε λόγος να απειλήσει το κράτος τους αντιρρησίες συνείδησης προτείνοντας: αυτοδιαχειριζόμενη

"κοινωνική θητεία" ή φυλακή. Οτιδήποτε προτείνει το κράτος για τη νομοθέτηση της "εναλλακτικής κοινωνικής θητείας" θα εξυπηρετούσε τους σκοπούς του και αυτούς που αντιπροσωπεύει. Θα εξυπηρετούσε την οικονομική εκμετάλλευση. Η αντίρρηση συνείδησης είναι μια επαναστατική πράξη. Δε σκοπεύει στη μεταρρύθμιση αυτής της κοινωνίας αλλά στην υπονόμευσή της και στην ολοκληρωτική της κατάργηση. Η αντίρρηση συνείδησης είναι μια επαναστατική πράξη, όπου ο αντιρρησίας συνείδησης βγάζει τον εαυτό του έξω από το φαύλο κύκλο της εξουσίας και των μηχανισμών της, έτσι ώστε να μη γίνει ηθικός αυτουργός ή συνένοχος των εγκλημάτων της και ταυτόχρονα η ενέργειά του συνδέεται με την πρόθεση για μια κοινωνία αντιεξουσιαστική, στην οποία δεν υπάρχουν μη προνομιούχες τάξεις ή ομάδες ή το αντίθετο γιατί δε θα υπάρχουν καθόλου κοινωνικές τάξεις.

Η πραγματική ελευθερία συνίσταται στο ότι ο αντιρρησίας συνείδησης ή ο αρνητής στράτευσης, όπως και κάθε ελεύθερα σκεπτόμενος άνθρωπος, αυτό που δικαιούται το κατακτά ή το κάνει πράξη μοναχός του, χωρίς να το ζητά ή να το διαπραγματεύεται με κανένα μηχανισμό υποδούλωσης όπως το κράτος.

Προσωπικά, δε ζητώ ούτε διαπραγματεύομαι με το κράτος το δικαίωμα να αρνιέμαι τη στράτευση για να κατοχυρωθεί νομικά. Δεν αναγνωρίζω καμία νομική κρατική κατοχύρωση. Η συνείδησή μου έχει κατοχυρώσει το δικαίωμα να μην υπηρετήσω στο στρατό. Μοναδικός νόμος για μένα ή "νομική" κατοχύρωση είναι η συνείδησή μου. Και μόνο που έχω αρνηθεί την υπηρεσία στο στρατό κατα-

πατώντας το νόμο του κράτους, αποδεικνύει ότι παίρνω τα δικαιώματά μου μόνος μου και τα εφαρμόζω. Αν θέλει ο αντιρρησίας συνείδησης να προσφέρει υπηρεσίες εθελοντικά στους κοινωνικά αδύνατους, εκμεταλλεζόμενους, καταπιεσμένους, μη προνομιούχους, αυτό το επιτυγχάνει υπονομεύοντας το καπιταλιστικό καθεστώς και το κράτος. Η καλύτερη δυνατή "κοινωνική υπηρεσία" είναι η αλληλεγγύη μεταξύ των καταπιεσμένων και εκμεταλλεζομένων προλεταρίων μέσω των αναρχοσυνδικαλιστικών ενώσεων. Η αλληλεγγύη, ο αμοιβαίος σεβασμός, η αλληλοβοήθεια και ο αντιεξουσιαστικός τρόπος ζωής είναι οι καλύτερες προϋποθέσεις για μια δίκαιη κοινωνία, τις οποίες πρέπει να εφαρμόσει ο αντιρρησίας συνείδησης αλλά και κάθε ελεύθερα σκεπτόμενος άνθρωπος.

Επειδή είμαι ολικός αρνητής στράτευσης και οπαδός της επαναστατικής αντιεξουσιαστικής βίας, θέλω να δηλώσω στους αντιρρησίες συνείδησης, που είναι "μη βίαιοι" και "εναλλακτικοί", ότι προσωπικά σέβομαι τις απόψεις τους, τους εφιστώ όμως την προσοχή στην τακτική που θα ακολουθήσουν για να μη γίνουν αντικείμενο εκμετάλλευσης από την πλευρά του κράτους και για να μην είναι συνένοχοι στα εγκλήματά του. Η τακτική της παθητικής αντίστασης είναι πολλές φορές επικερδής γιατί είναι στην ουσία μια μορφή ψυχολογικής βίας. Πιστεύω όμως ότι σαν αντικαθεστωτικοί οι αντιρρησίες συνείδησης πρέπει να συνδεθούν και να συνδυάσουν τον αγώνα τους με τα επαναστατημένα τμήματα των προλεταρίων που αγωνίζονται για την ανατροπή του καπιταλισμού και του κράτους.

Νίκος Μαζιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΕΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Σολωμού 27, 106 82, ΑΘΗΝΑ, τηλ. 6815731-6812278

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΤΙΚΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΛΗΣ - ΔΥΣΗΣ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ 9 - 11/2/1990

Στο "Διεθνές Αντιμιλιταριστικό Σεμινάριο Ανατολής-Δύσης", που έγινε στις 9-11/2/90 στο Βερολίνο (Pankow-Kreuzberg) ενάντια στο στρατό και στην υποχρέωση στράτευσης, συμμετείχαν 100 άτομα από 8 χώρες, δηλ. από Ανατολική Γερμανία, Δυτική Γερμανία, Ελβετία, Ολλανδία, Αυστρία, Τσεχοσλοβακία, Ελλάδα και Αγγλία. Ως μέλη διαφόρων αντιμιλιταριστικών ομάδων και οργανώσεων ασχοληθήκαμε με τη διεθνή κατάσταση των εναντιούμενων στην υπηρεσία του πολέμου και με τις πρωτοβουλίες για κατάργηση της υποχρέωσης στράτευσης και του στρατού. Επρόκειτο για το ερώτημα, πώς θα μπορούσε το αίτημα για κατάργηση της υποχρέωσης στράτευσης και όλων των συναφών εξαναγκαστικών υπηρεσιών να συνδυαστεί με τις προτάσεις για αποστρατιωτικοποίηση και πώς θα μπορούσαν να αντισταθούν οι θιγόμενοι, άνδρες και γυναίκες.

Συνεχιζομενηκυριαρχία του στρατιωτικού επί του πολιτικού!

Τα στρατιωτικά μπλοκ που δημιουργήθηκαν με τον ψυχρό πόλεμο δε θα χάσουν τους προσφυόμενους σ'αυτά ρόλους και λειτουργίες. Ως εγγυητές διατήρησης της "ειρήνης" με στρατιωτικά μέσα πρόκειται τώρα να γίνουν οι βάσεις μιας Ευρώπης στηριγμένης σε μία "δομή" βίας.

Το αργότερο τώρα αποκαλύπτονται οι στρατηγικές εκφοβισμού και οι κινδυνολογίες ως ιδεολογία. Τώρα γίνεται φανερό, ότι ο εξοπλισμός και ο μιλιταρισμός συντηρούνται όχι από την αντιπαράθεση των δύο μπλοκ του ψυχρού πολέμου αλλά από άλλες πηγές. Η ε-

πιμονή των κρατών στις στρατιωτικές δομές και στις αναδομημένες συζητήσεις πάνω στον έλεγχο των εξοπλισμών κατά τις διαπραγματεύσεις "αφοπλισμού", δείχνει ότι οι κρατούσες (ή μελλοντικά κρατούσες) πολιτικές δυνάμεις στα εκάστοτε κράτη δε θέλουν να αμφισβητήσουν την αναγκαιότητα του στρατού. Δυτικοί υπουργοί άμυνας και πολιτικοί ισχυρίζονται ότι ο στρατός είναι απαραίτητη προϋπόθεση της κρατικής ακεραιότητας, πράγμα που σημαίνει ότι η πολιτική με στρατιωτικά μέσα θα συνεχιστεί.

Επέκταση του NATO προς Ανατολάς:

Το αίτημα εκ μέρους νατοικών κύκλων για συμμετοχή της Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας στο NATO, δείχνει ότι ο στόχος της δυτικής συμμαχίας δεν είναι μια ειρηνική Ευρώπη. Πρόκειται μάλλον για τη σταθεροποίηση της συμμαχίας και την παράταση του ρόλου του NATO ως μηχανισμού παγκόσμιας επιβολής. Αυτό ανοίγει περιθώρια στα κράτη-μέλη να προωθούν τα συμφέροντά τους με την απειλή εφαρμογής βίας. Η όλη συζήτηση στο NATO περί νέων στόχων και ενασχολήσεων προσανατολίζεται προς ένα στρατιωτικό και στρατηγικό επαναπροσδιορισμό. Μέσω τούτου θα μπορέσουν τα νατοικά κράτη να συνεχίσουν την πολιτική της εκμετάλλευσης και καταπίεσης εις βάρος των ασθενέστερων χωρών. Ενδοπολιτικές κι εξωπολιτικές λειτουργίες είχε και το υπό διάλυση ευρισκόμενο Σύμφωνο της Βαρσοβίας.

Αντί αφοπλισμού προωθείται ο εκσυγχρονισμός!

Οι ευρωπαϊκές χώρες εκσυγχρονίζουν το

στρατό κι αλλάζουν τα οπλικά συστήματα. Δίνεται όλο και περισσότερο βάρος στην ποιότητα παρά στην ποσότητα. Η εγκαθίδρυση μιας πολιτικοστρατιωτικής "εναλλακτικής" θητείας και η μείωση της διάρκειας της στρατιωτικής θητείας αποσκοπούν κύρια σε μια καλύτερη αποτελεσματικότητα του στρατοκρατικού συστήματος.

Η στρατοκρατία δεν αυτοκαταργείται!

Η αμφισβήτηση του στρατού είναι για πολλούς αδιανόητη. Η στρατοκρατία δεν πρόκειται να αυτοκαταργηθεί. Τουναντίον αυτή την περίοδο εκσυγχρονίζεται. Χιλιάδες άνθρωποι υποχρεούνται καθημερινά να εργάζονται για το στρατό, χωρίς να βρίσκουν δυνατότητα αντιπαράθεσης στην καθημερινή του βία. Μόνο με πολύμορφες εκδηλώσεις μη βίαιης αντίστασης μπορεί να επιτευχθεί μια αμφισβήτηση της κοινωνικής βάσης του στρατού: οι υπάκουοι πολίτες.

Εξω η υποχρέωση στράτευσης!

Η στρατιωτική θητεία δεν αποτελεί υπηρεσία στον πόλεμο μόνο όταν αυτός γίνεται, αλλά και πριν γίνει, κατά τη διαρκή ψυχολογική, πολιτική και οικονομική του προετοιμασία.

Στρατιωτικοποίηση μέσω της υποχρέωσης στράτευσης!

Η υποχρέωση στράτευσης είναι το σπουδαιότερο εργαλείο για να έχει ο στρατός πρόσβαση στους πολίτες και είναι η έκφραση μιας στρατιωτικοποιημένης κοινωνίας. Είναι ένα μέσο αφαίρεσης της αυτοδιάθεσης και της αμοιβαίας αλληλεγγύης των ανθρώπων. Πρόκειται για έναν αναμφισβήτητο κανόνα δικαίου το ότι πρέπει κανείς να υποστεί την κατάταξη στον στρατό και να μάθει την τέχνη του θανάτου. Και σε χώρες με μισθοφορικό στρατό υπάρχει η υποχρέωση στράτευσης σε περίπτωση πολέμου. Στα πλαίσια ενός πολιτικοστρατιωτικού αμυντικού σχεδιασμού, εντάσσονται στην προετοιμασία του πολέμου και οι γυναίκες, μέσω μιας εξίσου υποχρεωτι-

κής υπηρεσίας κατά τη διάρκεια μιας ενδεχόμενης σύρραξης.

Μέσω της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας, διαμορφώνουν οι στρατιωτικοί σκοποί τις πολιτικές αποφάσεις. Η αρχή της διαταγής-υπακοής προωθείται με εξαντλητική εξάσκηση και άσκοπες, επαναλαμβανόμενες αγγαρείες. Μέσα στο στρατό προωθούνται πατριαρχικοί τρόποι συμπεριφοράς, ώστε να χρησιμοποιηθούν για πολεμικούς σκοπούς. Αυτή η "κοινωνικοποίηση" επιδρά ενάντια στον άνθρωπο και στην κοινωνία.

Η υποχρέωση στράτευσης συνδέει το στρατο με την κοινωνία!

Μέσω της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας συνδέεται ο στρατός με την κοινωνία. Ο στρατός εγγυάται την προσάρτηση όλου του πληθυσμού σε μια στρατιωτική πολιτική ασφάλειας του κράτους. Σαν ένας δήθεν ακόμη λόγος νομιμοποίησης της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας υπάρχει ο ισχυρισμός, ότι μόνο με τη βοήθεια της υποχρέωσης στράτευσης μπορεί να εγγυηθεί η ύπαρξη δημοκρατικού στρατού και ότι χωρίς αυτήν γίνεται ο στρατός κράτος εν κράτει. Αντίθετα!, μέσω της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ριζώνει η μη δημοκρατική δομή του στρατού στα κεφάλια των ανθρώπων και δυσκολεύει δημοκρατικές αντιπαραθέσεις.

Πολιτική θητεία είναι η υπηρεσία του πολέμου!

Και η "κοινωνική" θητεία είναι πολεμική θητεία. Αυτή που εκτελούν την εναλλακτική θητεία, είναι προγραμματισμένοι για την άοπλη διεξαγωγή του πολέμου στα μετόπισθεν. Πάνω στο χαρακτήρα της υποχρεωτικής πολιτικής θητείας ορίζει το κράτος τον αριθμό αυτών που κάνουν πολιτική θητεία. Ηδη σήμερα λειτουργούν σαν φθηνοί κρατικοί υπάλληλοι και διεκπεραιώνουν τη δουλειά που διαφορετικά θα γινόταν από ειδικούς. Η νομοθέτηση της "εναλλακτικής" θητείας στην Ανατολική Γερμανία και η διατήρησή της σε

άλλα κράτη είναι η προσπάθεια να αυξηθεί η ανοχή απέναντι στο στρατό.

Υποχρεωτική θητεία και κάθε άλλη υποχρεωτική υπηρεσία εμποδίζουν την οικοδόμηση μιας μη βίαιης κοινωνίας και αντίκεινται σε μια συνεπή πολιτική ειρήνης.

Σκοπός μας είναι η κατάργηση του στρατού!

Σαν εναντιούμενοι στον πόλεμο επιμένουμε στην ολική κατάργηση του στρατού!

Καλούμε :

Αρνηθείτε τη στρατιωτική θητεία και όλες τις άλλες υποχρεωτικές υπηρεσίες!

Επιτεθείτε κατά του στρατού και συμμετέχετε σε ενέργειες κατά της στρατοκρατίας και των εξοπλισμών!

Αλληλεγγύη και υποστήριξη στους ολικούς αρνητές στράτευσης! Ο στρατός δε μας ωφέλησε ποτέ!

Για έναν κόσμο χωρίς στρατό κι εξοπλισμούς!

ΘΕΜΑ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί τη διατύπωση μερικών σύντομων θέσεων με δεδομένο τις προηγούμενες συζητήσεις που έγιναν πάνω στο ίδιο θέμα.

ΔΕΝ αποτελεί τελικό κείμενο και ΔΕΝ προχωράει σε αναλύσεις ΟΥΤΕ σε επιχειρήματα λόγω έλλειψης χώρου.

Γράφτηκε για να αποτελέσει σε συνδυασμό με τις ΑΛΛΕΣ θέσεις, που ελπίζω να εκτεθούν, μια βάση για την επόμενη συνάντηση. Σ' αυτήν ίσως έχουμε τη δυνατότητα να αναλύσουμε και να επιχειρηματολογήσουμε με τέτοιο τρόπο ώστε να μη χρειαστεί να ξανακόψουμε την τρίχα στα τέσσερα ούτε και να τοποθετηθούμε στη φύση των μελλοντικών εξελίξεων απαντώντας στο "δίλημμα" Κ.Μαρξ ή Ι.Ασίμωφ;

Προτείνω μια τέτοια συζήτηση να γίνει στη βάση της κοινότητας των απόψεων -χωρίς να αγνοήσουμε τις διαφορές που θα προκύψουν- κι αυτό σημαίνει ότι καταλήγουμε σ' αυτά που συμφωνούμε κι όχι σ' αυτά που διαφωνούμε, αφού στόχος είναι να διατυπώσουμε μια κοινή διακήρυξη και όχι να καταγράψουμε απλώς καμιά 10αριά προσωπικές αντιλήψεις που, κατά τη γνώμη μου, δεν ενδιαφέρουν πια κανέναν.

Τα υπόλοιπα θέματα, για όποιον έχει τη διάθεση να ασχοληθεί, είναι συνοπτικά :

- **ΕΘΝΙΚΟ:** Βαλκάνια. Ιστορικό και χαρακτήρας της έντασης μεταξύ Ελλάδας-Τουρκίας. Κύπρος-Αιγαίο-Θράκη-μειονότητες-σύνορα. Διεθνής κατάσταση. Θέσεις των πολιτικών δυνάμεων. Θέσεις διεθνών οργανισμών (ΟΗΕ, ΕΟΚ, ΝΑΤΟ κτλ.). Προοπτικές. Θέσεις μας.
- **ΑΜΥΝΑ:** Κοινωνική άμυνα-κοινωνική θητεία. Παλλαϊκή άμυνα. Εκσυγχρονισμός του στρατού.
- **ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ:** Στρατιωτικοποίηση της οικονομίας. Αναμετατροπή της πολεμικής βιομηχανίας.
- **ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΩΝ-ΕΙΡΗΝΙΣΤΩΝ-ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΤΩΝ-ΦΑΝΤΑΡΩΝ:** Θέσεις απέναντι στα κινήματα αυτά.
- **ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ:** Κοινωνική πρόταση. Μεθοδολογία.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ: Ενοπλος μηχανισμός επιφορτισμένος με τη διεξαγωγή πολέμων, συντηρεί, επεκτείνει, αναπαράγει τις κυρίαρχες κοινωνικές σχέσεις. Δηλαδή επιτελεί τριπλή λειτουργία. *Κατασταλτική*, σ' αυτούς που έμπρακτα αμφισβητούν τις κοινωνικές σχέσεις στο εσωτερικό της επικράτειάς του, *αμυντική-επιθετική*, ανάλογα με το βαθμό ανάπτυξης της κοινωνίας που υπηρετεί, *ιδεολογική*, εδραίωσης των κυρίαρχων αξιών μέσω της υποταγής στα διευθυντικά κέντρα και της διάδοσης των αρετών της κυριαρχίας, δηλαδή μιας στρεβλής κοινωνικοποίησης.

ΤΑΞΙΚΗ ΦΥΣΗ: Έχει μόνο μία διάσταση : την ταξική. Ο στρατός σαν διαχωρισμένος μηχανισμός βίας εμφανίζεται μόνο με την αταξική διαφοροποίηση και μάλιστα όχι αποκλειστικά (βλ. "το καταραμένο απόθεμα" G. Bataille για την ανάλυση της Θιβετιανής κοινωνίας). Αντίστροφα, δεν μπορεί να νοηθεί εξαφάνιση των τάξεων και διατήρηση στρατιωτικών μηχανισμών.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ: Όλες οι κοινωνίες της επιβίωσης αναγκάστηκαν είτε να αμυνθούν στην εισβολή άλλων, για να διατηρήσουν το υπερπρόϊόν τους και τον τρόπο κατανομής του, είτε να επιτεθούν σε άλλες για να το επεκτείνουν. Μερικές από αυτές διαμορφώνονται σε πολεμικές-πειρατικές-παρασιτικές κοινωνίες (Σκύθες, Μογγόλοι κτλ.) που ζουν από το υπερπρόϊόν των υπόδουλων.

Ο στρατός διαφοροποιείται στην πάροδο του χρόνου ακολουθώντας την εξέλιξη των κοινωνιών (στρατός των ελεύθερων πολιτών, μισθοφορικός-φεουδαρχικός στρατός με διεθνικό χαρακτήρα, εθνικός στρατός).

Με την εμφάνιση του καπιταλισμού και του έθνους-κράτους έπαιξε πρωταρχικό ρόλο στη δημιουργία ενιαίων αγορών και στην επέκταση της εμπορευματικής παραγωγής διαλύοντας με τη στρατιωτική βία τα φεουδαρχικά κατάλοιπα.

Αφού εδραίωσε την κυριαρχία του, δημιούργησε 2 Παγκόσμιους Πολέμους που αφορούσαν τον έλεγχο της παγκόσμιας αγοράς και ανέπτυξε ταχύτατα τα καταστροφικά του μέσα με τρόπο ώστε να απειλείται σήμερα με αυτο-αφάνισμό.

Ετσι, επιχειρεί να συντηρηθεί με πολιτικά μέσα και εκμετάλλευση των νέων τεχνολογιών διευρύνοντας τις αγορές εντατικά πλέον και όχι εκτατικά.

ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΟΣ-ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΕΠΕΚΤΑΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ: Εκτός από τον καθαρά κατασταλτικό του ρόλο, απλά και μόνο με την ύπαρξή του και το φόβο του πυρηνικού πολέμου που επισείει, λειτουργεί σαν απειλή για όσους αμφισβητούν τις κυρίαρχες σχέσεις. Ο κοινωνικοποιητικός του ρόλος στην εποχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης δεν είναι όσος ήταν σε προηγούμενες εποχές, αλλά είναι ίσως το ίδιο σημαντικός με των άλλων θεσμών-οικογένεια, εκκλησία, εκπαίδευση κτλ.-ιδίως στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες.

Ο αμυντικός ή επιθετικός χαρακτήρας μιας κοινωνίας που εκδηλώνεται στο περιβάλλον της, είναι προϊόν της συγκυρίας και της πολιτικής που θεωρείται πιο πρόσφορη για την επιβίωσή της.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ-ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ:

1) Ο διαρκής εκσυγχρονισμός των οπλικών συστημάτων που παίρνουν τη θέση των παλιών που αποσύρονται-ευτυχώς-πριν καν χρησιμοποιηθούν.

2) Η παραγωγή πυρηνικών κεφαλών άρρηκτα δεμένη με την ανάπτυξη της "ειρηνικής" πυρηνικής βιομηχανίας.

3) Η διακίνηση και κατανάλωση, κύρια στους περιφερειακούς πολέμους, μεγάλης ποσότητας συμβατικών όπλων.

4) Η στρατιωτικοποίηση των διαστημικών πτήσεων και τα τεράστια κονδύλια που απορροφά.

5) Το κοινωνικό κόστος της συντήρησης των στρατών και στρατιωτικών εγκαταστάσεων είναι μερικές παράμετροι του ανταγωνισμού των υπερδυνάμεων στην πάλη τους για κυριαρχία, που όπως φαίνεται καταλήγει φραγμός και για τους ίδιους πέρα από το ότι είναι μόνιμος κίνδυνος για την ανθρωπότητα.

ΣΤΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Είναι ο τελευταίος ρυθμιστής των ενδοαστικών συγκρούσεων ή των εξεγερσιακών φαινομένων στις αναπτυγμένες χώρες, ενώ στον Τρίτο Κόσμο βρίσκεται στο πλευρό των εξαρτημένων από τα ιμπεριαλιστικά κέντρα κυρίαρχων τάξεων ή στα χέρια εθνικών αστικών τάξεων με αντιιμπεριαλιστικό πρόσωπο που αναλαμβάνουν την "ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας".

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ: Εμφανίστηκε στο ξεκίνημά του σαν ξένο (Βαυαρικό) μισθοφορικό σώμα. Μετά τον Οθωνα έγινε εθνικός στρατός, χωρίς να χάσει τον αντιλαϊκό του χαρακτήρα με συνεχείς επεμβάσεις και πραξικοπήματα. Κύριος προσανατολισμός του η γρήγορη επέκταση και σταθεροποίηση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους που ανακόπηκε αρκετές φορές από προσωρινές ήττες (ελληνοτουρκικοί πόλεμοι στον 19ο αι.), κάτω από τη σταθερή κηδεμονία των ξένων δυνάμεων. Στο τέλος του 19ου αι., η Ελλάδα γνωρίζει μια γρήγορη εκβιομηχάνιση που δίνει στην αστική τάξη την πολιτική και κοινωνική ηγεμονία (1909) και με τις συμμαχίες που τη στηρίζουν (γαλλική κατοχή του 1916) και που η ίδια στηρίζει (εκστρατεία στην Ουκρανία), παίρνει μέρος στο διαμελισμό της Οθωμανικής αυτοκρατορίας που ήταν στο πλευρό των ηττημένων στον Α' Παγκ. Πόλεμο.

Με ιδεολογικό όπλο τη Μεγάλη Ιδέα και την υποτιθέμενη απελευθέρωση των "αλύτρωτων αδελφών", που αποτελούσαν μειοψηφία σε όλα τα εδάφη που "απελευθέρωνε", κατακτά τη Μ.Α.σία και με τη σωβινιστική στάση της έχει σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη εθνικής συνείδησης στον τούρκικο πληθυσμό που συσπειρώνεται με τα αντιιμπεριαλιστικά συνθήματα του Κεμάλ. Πολύ σύντομα οι "σύμμαχοι" την προδίδουν για να μην προδώσουν τα συμφέροντά τους, που απαιτούν έλεγχο στην περιοχή και γι' αυτό ενίσχυση του Κεμάλ, γεγονός που έχει σαν αποτέλεσμα την ήττα και ένα σήριαλ πραξικοπημάτων του ελληνικού στρατού και παρατεταμένων ενδοαστικών συγκρούσεων (βενιζελικοί-βασιλικοί) που έχουν σκοπό τον καταλογισμό ευθυνών από τη μια παράταξη στην άλλη.

Παράλληλα έχουμε την ανάπτυξη ενός αντιιμπεριαλιστικού πόλου (βλ. "Πόλεμος κατά του Πολέμου", της ένωσης παλαιών πολεμιστών) που συμβαδίζει με την ανάπτυξη του κομμουνιστικού κινήματος που αρχίζει να συγκροτείται την ίδια περίοδο και δημιουργεί προβλήματα στην ήδη φορτισμένη ελληνική κοινωνία.

Ετσι, το 29 -δύο χρόνια πριν τη σύναψη του συμφώνου ελληνοτουρκικής φιλίας (Βενιζέλου-Κεμάλ)- έχουμε την ψήφιση του ιδιώνυμου. Και όταν το νέο κοινωνικό κίνημα συνεχίζει

να αναπτύσσεται, αντιμετωπίζει συσπειρωμένες τις -κατά τα άλλα- αντίπαλες μερίδες της αστικής τάξης.

Οι προοδευτικοί αξιωματικοί του στρατού (βενιζελικοί) πρωτοστατούν στην καταστολή των εργατικών κινητοποιήσεων μέχρι το 36.

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος παγιδεύει το εργατικό κίνημα στα "εθνικομετωπικά" σχήματα και το οδηγεί στην Ελλάδα σε μια σειρά από ήττες και προδοσίες και τέλος στον εμφύλιο. Ο νεοσύστατος στρατός στηρίζεται για άλλη μια φορά από τους ξένους -πρώτα Αγγλους έπειτα Αμερικάνους- και το 52, όταν έχει λήξει πια ο εμφύλιος, ξοφλάει το "χρέος" εκστρατεύοντας μαζί τους στην Κορέα για να απελευθερώσει και τους εκεί "αλύτρωτους αδελφούς".

Η γρήγορη εκβιομηχάνιση του 50 οδηγεί σε νέους κοινωνικούς αγώνες στην αρχή της δεκαετίας του 60, που έχουν αυθόρμητο χαρακτήρα και δεν είναι χειραγωγούμενοι, πράγμα που τρομάζει την αστική τάξη με το ήδη βεβαρυμένο παρελθόν και ετοιμάζει δύο πραξικοπήματα (βασιλικό-συνταγματαρχών). Η φιλελευθεροποίηση κρίθηκε επικίνδυνη και τον Απρίλη του 67 έχουμε τη χούντα.

Μετά την πλημμυρίδα του 73 και ενώ αρχίζει να διαμορφώνεται η προοπτική ανατροπής με απρόβλεπτες συνέπειες για την Ελλάδα, η χούντα προσπαθεί να βρει ερείσματα στη βάση εθνικών επιτυχιών και, με τη σύμφωνη γνώμη των αφεντικών της, προετοιμάζει το πραξικόπημα στην Κύπρο.

Ο Μακάριος είχε εκφραστεί κατά της χούντας και η πολιτική του ενοχλούσε τους Αγλο-Αμερικάνους που βρήκαν την ευκαιρία να σκηνοθετήσουν και την τούρκικη εισβολή.

Η πτώση της χούντας αφήνει το στρατό άθικτο ουσιαστικά από τους χουντικούς που τον στελεχώνουν και χρησιμοποιείται κατά κόρον από την κυρίαρχη τάξη σαν επιχείρημα για την καταστολή των κοινωνικών αγώνων (ή εμείς ή τα τανκς). Αν και αποδιοργανωμένος το 74, αρχίζει να εκσυγχρονίζεται. Με την άνοδο του ΠΑΣΟΚ εμφανίζονται τρία νέα δεδομένα στο στρατό:

1) Ενα κίνημα φαντάρων που ζητά ουσιαστικά τον εκδημοκρατισμό του και μείωση θητείας, ενώ δε λείπουν αναφορές στο "αξιόμαχο" κτλ.

2) Προχωρά στη δημιουργία βιομηχανίας όπλων με εξαγωγές σε Ιράν - Ιράκ, Ν. Αφρική, Λ. Αμερική και αρκετές βρώμικες διασυνδέσεις που έρχονται τελευταία στην επιφάνεια.

3) Κάνει την "αγορά του αιώνα", με αποτέλεσμα η οικονομική και στρατιωτική εξάρτηση να παίρνει το χαρακτήρα πλήρους προσάρτησης αν συνδυαστεί με την ύπαρξη και παραμονή των βάσεων.

Πάυλος Ναθαναήλ

CORPUS MILITIA

Αίνιγμα: *Τι είναι αυτό που σε ντύνει και σε γδύνει;*

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: *Ο ΣΤΡΑΤΟΣ (Ντύνει το σώμα σου και γδύνει το πνεύμα και την ψυχή σου)*

Σύμφωνα με το μέγα λεξικό της ελληνικής γλώσσας, στρατός είναι ένα "πολυπληθές άθροισμα ενόπλων και οργανωμένων ανδρών προς πολεμικούς σκοπούς". Ο ίδιος ο ορισμός της λέξης δίνει ένα πρώτο πλάνο των διαστάσεων του κοινωνικού αυτού φαινομένου. Πρόκειται για "πολυπληθές άθροισμα", δηλαδή έχουμε να κάνουμε με μια κοινότητα, πρόκειται για "ένοπλους και οργανωμένους", δηλαδή τίθεται το πρόβλημα της αυτοκυριαρχίας εφόσον ως γνωστόν πας ένοπλος ρέπει προς την επιθετικότητα, πρόκειται για "άνδρες" (αν και με τα νέα κυβερνητικά μέτρα περί κατατάξεως γυναικών, το θέμα αποκτά ευρύτερο ενδιαφέρον), δηλαδή για μια κλειστή κοινωνία όπου η παρουσία της γυναίκας βιώνεται ως "παρά φύσιν" τέτοια. Τέλος πρόκειται για κοινωνία που μοναδική της επιδίωξη είναι οι "πολεμικοί σκοποί", δηλαδή μια εμφανής αντίφαση αναφορικά με το φιλειρηνικό (χα, χα) πνεύμα των εκάστοτε και απανταχού κυβερνήσεων.

Είναι προφανές ότι όλα όσα αναπτυχθούν παρακάτω, ισχύουν θεωρουμένης της ύπαρξης ενός πνεύματος και μιας ψυχής (όρα, ύπαρξη ανησυχίας), όπως προκύπτει και από την απάντηση του αινίγματος, διότι ο αναγνώστης που φρονεί ότι είναι εαυτός απλά ένας μηχανισμός κατανάλωσης και μετουσίωσης τροφών και πληροφοριών, τότε τα συμπεράσματα που θα εξαχθούν στο τέλος θα τον βρουν οπωσδήποτε διαφωνούντα (ή μη μαινόμενο).

Όταν ένα άθροισμα πολλών ανθρώπων συνυπάρχει για παρατεταμένο χρονικό διάστημα, απαρτίζει μια κοινότητα που σημαίνει ότι αυτή συντηρεί μια ζωή και παράγει καρπούς

που έχουν άμεση επίδραση στις όμορες κοινότητες (εδώ συγκεκριμένα στην ευρύτερη κοινότητα των πολιτών-όχι στρατιωτών) αλλά και στα ίδια τα μέλη που την αποτελούν.

Ιστορικά έχει αποδειχτεί (αλλά το βλέπουμε και καθημερινά γύρω μας) ότι η ύπαρξη της εν λόγω κοινότητας μάλλον αρνητικούς καρπούς αποφέρει παρά οτιδήποτε άλλο. Ξεκινώντας από τις νομοθετημένες σχέσεις ιεραρχίας και εν απουσία του αισθήματος δικαιοσύνης (από τον υψηλότερα ιστάμενο έως το "ναύτη-εσχαρέα" - όρα, τελευταία τρύπα του ζουρνά), δημιουργείται αυταρχισμός και κατάχρηση εξουσίας μεν και δουλοπρέπεια ή άκρατη αντιδραστικότητα δε, μέσα σε ένα ευρύτερο πλέγμα σχέσεων υποτέλειας, χαφιεδισμού προς απόκτηση εννοίας, ανειλικρίνειας και άλλων συναφών "αρετών". Φυσικά αυτό δε σημαίνει πως όλα αυτά τα διανθρώπινα εξαμβλώματα προκαλούνται κατά 100% αλλά αναφορικά με τη γενικότητα αυτό ισχύει, χωρίς να σημαίνει πως όλες αυτές οι διαδικασίες/σχέσεις αφήνουν ανέπαφους τους μη μετέχοντες (στρατεύσιμους ή μόνιμους).

Το πνεύμα αδιαφορίας και οκνηρίας που καλλιεργείται (σύμφυτο εν μέρει του χαρακτήρα του Έλληνα -όσον αφορά τα υμέτερα) συνήθως για λόγους αντίδρασης σ'αυτό που ονομάζουμε κατεστημένο, επιβλητικό, μη αποφέρον κέρδος ή όφελος στο δρώντα, είναι άλλος ένας "καρπός" του πράγματος.

Η έλλειψη πληροφόρησης (εκούσια ή ακούσια), το χαμηλό πνευματικό επίπεδο (όχι αυτή καθαυτή η κατάσταση, αλλά το γεγονός της ύπαρξής της σαν φαινόμενο ιδιαίτερα εμφανές στην εποχή μας) - μορφωμένων τε και

αμόρφωτων, μονίμων τε και στρατευσίμων- έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός πνεύματος κοπαδισμού (καλό ή κακό είναι αυτό που λένε οι πολλοί), μιας μάζας ευκολόπιστης, άβουλης άρα και κατευθυνόμενης (όχι κατ'ανάγκη από το μηχανισμό διοίκησης) που είναι έτοιμη ανά πάσα στιγμή να αποδεχτεί το μεγαλύτερο ψέμα σαν αλήθεια και τη μεγαλύτερη αλήθεια σαν ψέμα.

Ακόμη, και λόγω της φυσιολογίας και της λειτουργικής δομής του στρατού, απαιτείται επιβολή κάποιων πραγμάτων, που εθίζουν το νέο στη δραστηριοποίησή του μέσω αυτής της μεθόδου (εξ ου και η εντύπωση ότι ο στρατός μαθαίνει στους νέους πειθαρχία, άρα επιβολή -χαρακτηριστικό δουλικής συμπεριφοράς) και όχι μέσω της αυτοπειθαρχίας -απόσταγμα της ελεύθερης βούλησης του ανθρώπου.

Αυτή όμως η κοινωνία για την οποία μιλάμε έχει ένα επιπλέον χαρακτηριστικό -είναι ένοπλη και οργανωμένη. Είναι γνωστό και εύκολα μπορεί να αποδείξει και η ψυχολογία, ότι η κατοχή ενός όπλου προκαλεί αισθήματα επιθετικότητας, ανωτερότητας απέναντι στον άοπλο και γενικά η καθημερινή τριβή μ'αυτό ενεργοποιεί τα βάρβαρα αισθήματα του ανθρώπου (εξ ου και η αντίληψη ότι οι χασάπηδες έχουν επιθετικές διαθέσεις). Όταν λοιπόν αυτοί οι ένοπλοι ή καλύτερα αυτές οι διαθέσεις αποτελέσουν οργανωμένο σύνολο μπορούν άνετα να χρησιμοποιηθούν ως "βόλές" εναντίον οποιουδήποτε "εχθρού" εσωτερικού (κοινωνικές καταστολές) ή εξωτερικού.

Βέβαια εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι το ποιος καθορίζεται ως "εχθρός" το γνωρίζουν οι πάντες εκτός απ'αυτούς που κάνουν χρήση των όπλων και εννοείται ότι οποιαδήποτε διαφορετική αντίληψη / άρνηση περί του "τις ο εχθρός" θεωρείται απείθεια και παραπέμπεται στο αρμόδιο στρατοδικείο. Σε περίπτωση που όλα πάνε καλά (καμία άρνηση), τότε δημιουργείται το πρότυπο του ήρωα - αυτού που κατ'άφερε να σκοτώσει, στραγγαλίσει ή έστω

κάψει τους περισσότερους "εχθρούς".

Προχωρώντας στην ανάλυση του φαινομένου "στρατός" βλέπουμε πως από αρχαιοτάτων χρόνων αυτός απαρτίζεται από άνδρες (συνώνυμο του ισχυρού, αυτού που η μυική του δύναμη τον καθιστά καλύτερα αξιοποιήσιμο. Σε τι θα μπορούσε άλλωστε να χρησιμεύσει η ευαίσθητη ψυχή ενός ποιητή ή η αγιοσύνη ενός ανθρώπου προσευχής και νηστείας; Λόγω του ότι ο άνδρας από τη φύση του ρέπει σε κοινωνία με τη γυναίκα και ως γνωστό σ'ένα τέτοιο χώρο το "είδος" σπανίζει, έχουν βρεθεί τα "υποκατάστατά" του: Playboy, Penthouse, Λονδίνο 2001, Terror, Orribile, ακολουθεί αυνανισμός, ομοφυλοφιλία κ.ο.κ. Βέβαια το νεαρό της ηλικίας των περισσότερων στρατευσίμων συμβάλλει αποφασιστικά στη στρεβλή ενεργοποίηση της γενετήσιάς τους ορμής με τη βοήθεια των ανωτέρω εντύπων αλλά και με τις αέναες συζητήσεις που διεξάγονται υπό τη διεύθυνση επαιόντων του είδους. Ο σεξισμός (=σεξουαλική πενεία) γίνεται κυρίαρχη ιδεολογία, τα πάντα αρχίζουν και τελειώνουν σ'αυτό. Με αυτό τον τρόπο ο στρατός αποτελεί έναν από τους κυριώτερους πυρήνες εκκόλαψης φαλλοκρατών και εννοείται ότι κάθε διαφοροποίηση σε αυτό τον τρόπο αντίληψης των πραγμάτων θεωρείται ανωμαλία, άρα και απομονώνεται.

Ετσι τα δύο αυτά χαρακτηριστικά, επιθετικότητα (ή βιαιότητα) και σεξισμός (ή φαλλοκρατισμός) σε συνδυασμό με τον εθισμό στο κάπνισμα, που χωρίς πολλή προσπάθεια μπορεί κανείς να αποκτήσει, δίνουν κάλλιστα την εντύπωση ότι "ο στρατός κάνει άντρες".

Φυσικά και όλες οι παραπάνω στρεβλώσεις της ψυχικής ισορροπίας του ανθρώπου μπορούν κάλλιστα να αποτελέσουν ερείσματα για αυτοκτονίες. Πολλές φορές αυτές βέβαια αποδίδονται στο ότι οι "ψυχούλες" κάποιων νεαρών δεν άντεξαν "τη σκληρή ζωή του στρατού" που είναι μόνο για "άντρες". Με αυτή τη λογική η ευαίσθητη φύση ενός καλλιτέχνη εί-

ναι ακατάλληλη για το στρατό (και καλά κάνει).

Βέβαια και ο απλούστερος νους θα μπορούσε εύκολα να αντιληφθεί ότι μια κοινωνία με τα παραπάνω χαρακτηριστικά δεν μπορεί να έχει σκοπούς παρά πολεμικούς, δηλαδή τέτοιους που παράγουν τον πόλεμο (=σαρκοφάγο δέντρο που μεγαλώνει μόνο όταν το ποτίζεις με νωπό αίμα). Αυτός είναι απαραίτητος (άρα και ο στρατός μέσω του οποίου γίνεται) -εκτός των άλλων και- προκειμένου κάποιοι να διαφυλάξουν όλα όσα έχουν (κινητά και ακίνητα). Ετσι πρέπει να πεισθούν (με την καλλιέργεια του έμφυτου φόβου, των "ιδεωδών" κλπ.) και αυτοί που δεν έχουν για την αναγκαιότητά του.

Ετσι οι νέοι πείθονται πως ο στρατός είναι απαραίτητος, πως είμαστε "δυνατοί" και ικανοί να κατατροπώσουμε τον "εχθρό" (ο φόβος είναι πάντοτε ο μεγαλύτερος), πως οι στρατιωτικές προετοιμασίες είναι απαραίτητες (άρα καλό είναι να μαθαίνουμε πολεμικές τέχνες, να χειριζόμαστε στιλέτο, πιστόλι κλπ.), ο милитаризм περνάει στο μεδούλι μας, γίνεται βιντεοταινίες, γίνεται έκθεση "αμυντικού υλικού", γίνεται υπερόπλο που θέλει ο καθένας να το αγκαλιάσει και να εξοντώσει μονοκοπανιά αρκετούς "εχθρούς", γίνεται θαυμασμός στον υπεράνθρωπο, στο Rambo (I,II και δε συμμαζεύεται), στη βία στην καθημερινή πρακτική, στην καταστολή σε οτιδήποτε είναι ανομοιογενές, χαίρε "θαυμαστέ καινούργιε κόσμε", χαίρε κοινωνία της "Αποκάλυψης".

Θεωρώντας λοιπόν την επίδραση που ασκεί η κοινωνία-στρατός στα μέλη της και έχοντας υπόψη ότι αυτά θα αποτελέσουν το φύραμα της ευρύτερης κοινωνίας των πολιτών, αντιλαμβάνεται κανείς το "βαθμό της υγείας της" ή καλύτερα το "βαθμό νοσηρότητάς της". Αυτό δε σημαίνει βέβαια πως η κατάργηση του στρατού θα σήμαινε αυτόματα την αναίρεση αυτών των καταστάσεων (για τις οποίες

ο άνθρωπος "δούλεψε" σκληρά επί χρόνια για να τις δημιουργήσει), αλλά οπωσδήποτε όταν θέλεις να ξεραθεί ένα παρασιτικό φυτό, καλό είναι να μην το ποτίζεις.

Επειδή ζούμε στην εποχή όπου η μαμά πατρίδα δεν ενδιαφέρεται για τους πολίτες της (γιατί κι αυτοί να ενδιαφερθούν γι'αυτήν;), επειδή ζούμε στην εποχή όπου η αντίδραση αποτελεί ένδειξη ζωής (σε αντίθεση με τη χαύνωση), επειδή ζούμε στην εποχή που μπορούμε (προλαβαίνουμε) να πούμε όχι (επειδή υπάρχουν αρκετοί που θα πουν ναι), ας κάνουμε κάτι διαφορετικό εκτός από το να μαθαίνουμε να πολεμάμε.

 ΒΛ.

Ο στρατός αποτελεί και αποτελεί κύριο καταστατικό μηχανισμό του κράτους και του κεφαλαίου, καθώς και κύριο μέσο αναπαραγωγής της κυρίαρχης ιδεολογίας. Ο στρατός έχει μόνο μία διάσταση την ταξική. Είναι ένας μηχανισμός οργανωμένης βίας στα χέρια των αφεντικών τόσο για την υπεράσπισή τους από τον "εσωτερικό κίνδυνο" που δεν είναι άλλος από την ανάπτυξη των κοινωνικών και ταξικών αγώνων και συγκρούσεων, -όταν βάζουν προοπτική ανατροπής του καπιταλιστικού συστήματος-, όσο και για τις διαμάχες που καταλήγουν σε ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ των καπιταλιστικών κρατών. Οι διαμάχες αυτές σαν σκοπό έχουν την επέκταση της κυριαρχίας και των συμφερόντων μιας άρχουσας τάξης, τον έλεγχο της διεθνούς αγοράς παράλληλα με το άνοιγμα νέων αγορών για την πολεμική βιομηχανία.

Στην ελληνική κοινωνία ο στρατός έχει παίξει το ρόλο του οργανωμένου κατασταλτικού μηχανισμού βίας σε κοινωνικές και πολιτικές κατευθύνσεις (επεκτατικός πόλεμος στη Μικρασία, εμφύλιος, Κορέα). Η πιο πρόσφατη ωμή παρέμβαση του στρατού στην Ελλάδα ήταν η περίοδος της δικτατορίας, η οποία ήταν αναγκαία για τα αφεντικά, για τη διαμόρφωση συνθηκών κοινωνικής και πολιτικής σταθερότητας, που δε σήμαινε παρά την ωμή καταστολή των κοινωνικών και εργατικών αγώνων της τότε περιόδου.

Στη σημερινή επιθετική φάση του ελληνικού κεφαλαίου είναι απαραίτητος ένας δομικά και υλικά εκσυγχρονισμένος και αξιόμαχος ελληνικός στρατός. Αυτό το επικαλούνται σαν αναγκαίο όλα τα κόμματα και προβάλλουν ταυτόχρονα σαν αναγκαία την "εθνική άμυνα και ανεξαρτησία". Με τον τρόπο αυτό δικαιολογούν την ενίσχυση του στρατιωτικού μηχανισμού σε εξοπλισμό με τεράστιες αγορές, που αποτελούν ένα δείγμα της οικονομικής αφάιμαξης των εργαζόμενων. Με τον ίδιο τρόπο δικαιολογείται και η συμμετοχή της Ελλάδας στο στρατιωτικό-πολιτικό μηχανισμό του ΝΑΤΟ, η παραμονή των βάσεων καθώς και η ενίσχυση του ελληνικού στρατού σε εξοπλισμό από τους Βορειοαμερικανούς και τους ΒΟΚικούς εταίρους (Γαλλία - Γερμανία). Έτσι σήμερα ο "εκδημοκρατισμένος" στρατός προβάλλεται σαν εγγυητής της "εθνικής ανεξαρτησίας" και της αστικής δημοκρατίας.

Στα πλαίσια ενίσχυσης και εκσυγχρονισμού του στρατιωτικού μηχανισμού (αλλά και της καταστολής της ερμητικής κατάστασης που έχει δημιουργηθεί μέσα στο στρατό) εντάσσεται και το νέο νομοσχέδιο που εξυπηρετεί τις λογι-

κός της εθνικής άμυνας και του αξιόμαχου του στρατού με μέτρα για στράτευση στα 18, κοψίματα αναβολών κ.λ.π. Παράλληλα προωθείται μια διαδικασία στρατικοποίησης ολόκληρων κομματιών της κοινωνίας με την "παλαιική άμυνα". Ακόμα μεθοδεύεται η δημιουργία μισθοφορικών τμημάτων, με την παράλληλη ελάχιστη μείωση της θητείας καθώς και με τη θέσπιση νομοσχεδίου για κοινωνική - εναλλαχτική θητεία. Έτσι επιχειρείται να δημιουργηθούν βαλβίδες αποσυμπίεσης των αντιστάσεων και αντιδράσεων απέναντι στο στρατό και την εξαντλητική στρατιωτική θητεία.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΘΗΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΕΔΩΣΗ ΤΗΣ

ΚΥΡΙΑΡΧΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑΣ

Ο στρατός στην ουσία κατορθώνει, μέσω της στρατιωτικής νητείας να αποτελεί το χωνευτήριο των συνειδήσεων των νεολαίων στις εξουσιαστικές αξίες και αρχές. Ο милитаризм σαν επιβαλλόμενο σύστημα αξιών επιδιώκει τον μετασχηματισμό των νέων σε πειθήνια όργανα των στρατοκρατών για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του κράτους και του κεφαλαίου. Οι νεολαίοι μέσα στο στρατό, εξαναγκάζονται να σκέφτονται έτσι ώστε να υπακούουν τυφλά στους ανώτερους στο όνομα της υπεράσπισης της πατρίδας, να είναι "γενναίοι" δηλαδή να σκοτώνονται και να σκοτώνουν στο όνομα κάποιων ιδεολογημάτων που δεν τους επιτρέπεται να αμφισβητήσουν.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία του εξανδραποδισμού, οι φαντάροι μπορούν να αποδοθούν στην κοινωνία σαν καλοί υπήκοοι - πολίτες. Οι εξευτελισμοί, η ψυχολογική και σωματική βία, ο ηθικός καταναγκασμός και ξεπεσμός είναι στοιχεία που βοηθούν στην ανάδειξη της υπέρτατης αξίας της ιεραρχίας και της υποταγής σ αυτή, στη διοχέτευση αξιών που θα τους αποκόβουν από την υπόλοιπη κοινωνία και θα τους καταστήσουν ικανούς την κατάλληλη στιγμή να στραφούν ενάντια στους ταξικούς αδελφούς τους, αφού όλη αυτή η διαδικασία αποσκοπεί στο να τους κάνει να αποβάλουν κάθε στοιχείο ταξικής συνείδησης. Απέναντι σ όλα αυτά, σαν αναρχικός αντιμилитаристής δεν μπορώ παρά να αντιτάξω την άρνησή μου :

- να συμμετάσχω σ αυτό τον κατασταλτικό μηχανισμό του κράτους
- να γίνω ένα πιόνι στα πολεμικά παιχνίδια των αφεντικών που προκειμένου να μεγαλώσουν τα κέρδη τους δε διστάζουν να οδηγούν τους λαούς στην αλληλοεξόντωση

• ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

• ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΜΕΘΟΔΕΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ

• ΟΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΤΙΠΟΤΑ ΝΑ ΧΩΡΙΣΟΥΝ

ΜΟΜΟΙ, ΉΘΕΡΟΙ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Χρήστος Γκουντινάκος

ΒΑΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΣ: Κε Περούλα Διμήτριο
Μεγαροπούλεως 4-6
11474 ΑΘΗΝΑ

ΑΕΑ:

ΑΑΑ:

Α' Ι.Γ. Αθηνών

Τμήμα Ι

ΚΟΙΝ.: Α' Ι.Γ. Αθηνών

Τηλέφ. (Εσωτ.) 3425060

Αριθ. Πρωτ. 5035

Σ.

Αθήνα 14-3-90

Συνημμένα

ΘΕΜΑ: Υπόχρεοι σε στρατεύσει

ΣΧΕΤΙΚΑ: α. Η με αριθ. πρωτ. 5035/8-3-90 από 3-3-90 εμετοφή
 σας.

β. Άρθρα 1 και 17 Ν. 1763/88 "Ιστοριογραφία των Ελλήνων"

1. Απαντώντας στην από 3-3-90 εμετοφή σας,
 σας χαιρετούμε ότι:

α. Διατελούσατε νόμιμα εντός στρατεύματος
 μέχρι 31-12-89, επειδή είχατε τύχει αναβολής λόγω ελλει-
 δών, για την επιμόρφωση διδασκαλικής διατριβής στο Τμή-
 μα Ποιτικής Εμπέτης και Διεθνών Σπουδών του
 Παιδείας Ανώτατης Σχολής Ποιτικών Εμπέτηνων.

β. Λόγω λήξης της αναβολής σας την 31-12-89
 είχατε υποχρέωση να καταταχείτε την 6-3-90 στο ΚΕΤΘ
 Αθηνών, σύμφωνα με την 16/90 ΕΛΥΕΘΑ/ΓΕΣ.

γ. Επειδή δεν καταταχθήκατε, τέθηκε σε ανυ-
 ποταξία από 7-3-90 και υπέχετε τις διοικητικές και
 ποινικές συνέπειες της ανυποταξίας σας, σύμφωνα με
 τα (β) σχετικά.

2. Όσον αφορά τους επιμέρους ισχυρισμούς της
 εμετοφής σας, σας χαιρετούμε ότι το Γραφείο μας
 διαφεντεύει στην μετέπειτα τήρηση των κανόνων δικαίου
 που έχουν σαν αντικείμενο την στρατεύσει των
 Ελλήνων, όπως είναι ο Ν. 1763/88 που ισχύει
 σήμερα και είναι αναρρόδιο για να εξετάζει και να
 κρίνει θέματα συνταγματικότητας ή μη των κατι-

ΧΩΡΟΣ
ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣ
ΓΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ

των αυτών.

3. Υστερα από τα παραπάνω αναφαινόμαστε ότι η στράτευση σας είναι υποχρεωτική και καλείστε να προσέχετε στο Γραφείο μας για την ταυτοποίηση της ανυπαρξίας σας.

Σχης (Σ) Χρήστος Γ. Παπαγιαννόπουλος
Διευθυντής

ΜΗ ΓΡΑΦΕΤΕ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΑΥΤΟ

THE GREEK CONSPIRACY

η συνωμοσία ενάντια στη Φώκια

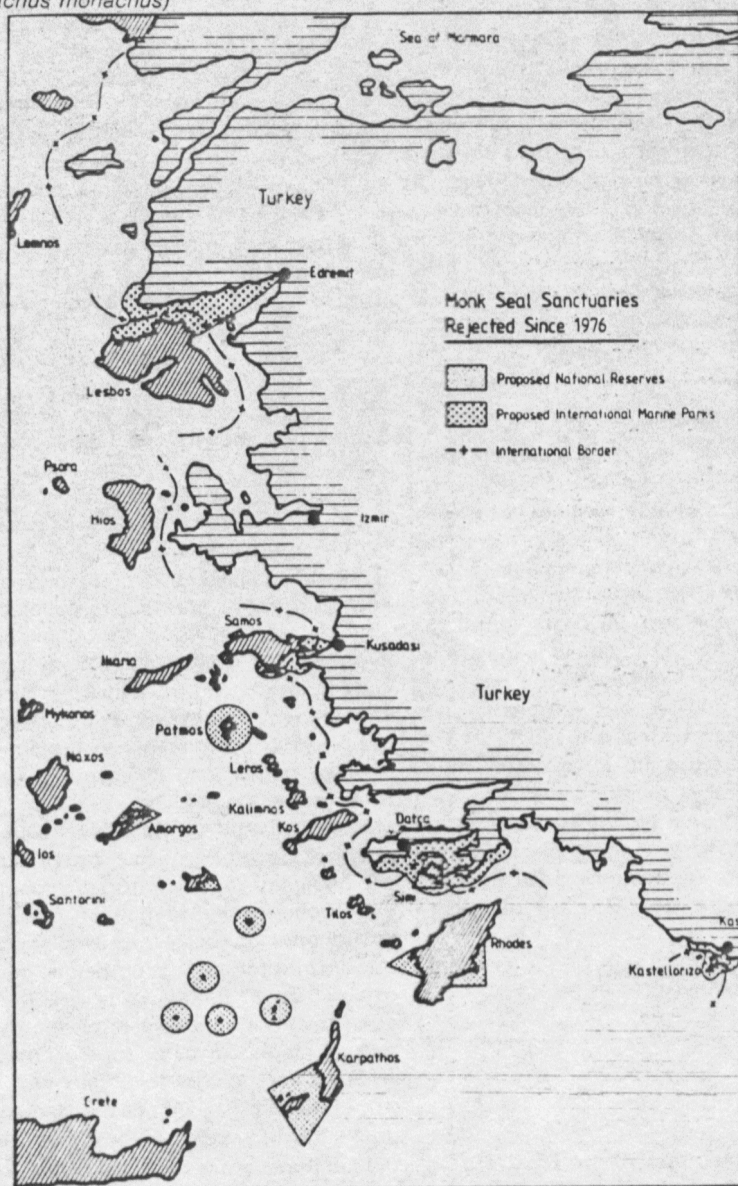
του William Johnson*

Τον Ιανουάριο του 1979, άνθρωποι της ελληνικής αντικατασκοπείας εισέβαλαν στο σπίτι μου στο νησί της Σάμου.

Σχεδόν τέσσερα χρόνια αργότερα είχα εκδιωχθεί στην Τουρκία σαν «persona non grata» παρά το ότι είμαι Βρετανός πολίτης. Λένε ότι έχω εκδιωχθεί για πάντα. Και όμως μετά απ' όλα αυτά τα χρόνια, τα αδικήματα για τα οποία με υποπτεύονται είναι γνωστά μόνο στους αρχηγούς της ΥΠΕΑ και σε ανώτερους υπαλλήλους του ελληνικού υπουργείου Εθνικής Αμύνης γιατί οι κατηγορίες εναντίον μου έχουν καταταχθεί σε φάκελο αυστηρά «απόρρητο».

Αλλά η ουσία της ιστορίας μου δεν είναι ο προσωπικός μου αγώνας με μια εφιαλτική γραφειοκρατία, αλλά είναι για ποιο λόγο η ελληνική κυβέρνηση και οι διεθνείς οργανώσεις Προστασίας της Πανίδας επιτρέπουν σ' ένα από τα πιο απειλούμενα είδη στον κόσμο, την ΦΩΚΙΑ, τη σιωπηλή ολίσθηση προς την εξαφάνιση. Είναι η ιστορία πως ανακάλυψα τη συνωμοσία της φώκιας (*monachus monachus*) και πως η ελληνική αντικατασκοπεία έκανε το παν για να με φιμώσουν.

● Χάρτης, με τους 19 προτεινόμενους για προστασία θιότοπους της φώκιας της μοναχής (*monachus monachus*)

Για τρία χρόνια ήμουν επικεφαλής ενός διεθνούς προγράμματος για τη σωτηρία της φώκιας, δημιουργώντας καταφύγια στο Ανατολικό Αιγαίο. Η χωρίς όρια αστική ανάπτυξη, τα βιομηχανικά δηλητήρια, ο μαζικός τουρισμός και η ανθρώπινη απληστία για υπερβολικό ψάρεμα στη θάλασσα έχουν ζημιώσει αυτό το φοβισμένο και μοναχικό ζώο. Οι φθίνουσες αποικίες του, που παραμένουν ακόμα έχουν ήδη φτάσει στο χείλος της καταστροφής και έως το 1995 μπορεί και να εξαφανιστούν τελείως.

Η φώκια (*monachus monachus*) φυσικά δεν είναι η μόνη που οδεύει προς την εξαφάνιση. Χιλιάδες και χιλιάδες άλλα είδη σπρώχνονται να πεθάνουν σ' ένα αόρατο ολοκαύτωμα. Έχουν πει, ότι οι θεοί, αυτούς που θέλουν να τους καταστρέψουν, πρώτα τους τρελαίνουν και ίσως αυτή να είναι η κατάρα που έτυχε στο «*homo sapiens*» του 20ού αιώνα. Πως αλλιώς μπορούμε να εξηγήσουμε το κονφορμισμό μας σε μια πραγματικότητα που είναι αρκετά αυτοκαταστροφική για να ευνοεί τέτοια εγκλήματα ενάντια στη φύση;

Ομολογώ ότι μερικές φορές έχω μια ψευ-γαλέα αίσθηση ότι γράφω για τις τραγωδίες της Γης, για τους κατοίκους κάποιου άλλου εύθραυστου και μακρινού πλανήτη. Όχι ότι έγινα ένας ξένος του δικού μου είδους, αλλά επειδή ξαφνικά βρίσκω τον εαυτό μου να κάνει έκκληση όχι στην ανθρώπινη νοημοσύνη και πραγματισμό, αλλά στην αντανάκλαση της ψυχής της Γης μέσα μας που είναι συχνά εξίσου μακρινή και εξίσου τρωτή. Ίσως να είναι απλά η συνειδητοποίηση ότι με κάθε ζώο και φυτό που πεθαίνει, κάθε ποτάμι και λίμνη που καταστρέφεται, ένα κομμάτι της ανθρωπιάς μας πεθαίνει μαζί τους.

Η Γη, κάποτε ο ζωντανός θεός των προγόνων μας, συντρίβεται προς τη σταύρωση και το Γολγοθά της. Έως το έτος 2000, το ένα τρίτο κάθε ζωής πάνω σ' αυτό το γαλάζιο πλανήτη μπορεί να έχει σθήσει συμπεριλαμβανομένης και της εξολόθρευσης έως ενός εκατομμυρίου ειδών φυτών και ζώων. Σήμερα, που γράφω αυτές τις σειρές, από την αυγή έως τη δύση, άλλο ένα είδος θα έχει χαθεί για πάντα και στις αρχές του καινούριου αιώνα ένα είδος κάθε ώρα θα εξαφανίζεται παντοφάνη. Ο πόλεμος μάλιστα, γενικά αόρατος, γιατί στην ανθρώπινη επίγνωση είναι χωρισμένοι σ' ένα μεγάλο αριθμό μικρότερων, άσχετων και επομένως λιγότερο σημαντικών μερών. Χωρισμένοι από την πνευματική και την υλιστική καθοδήγηση της μητέρας φύσης μένουμε με τη σύγχυση μιας παράλογης και σχιζοφρενικής πραγματικότητας. Στο δικό της ξεχωρό τμήμα, ακόμα και η οικολογία θεωρείται ότι δεν έχει καμιά σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα τη φτώχεια, τον Τρίτο Κόσμο, τη δημογραφική έκρηξη ή ακόμα και την πρόνοια για τα ζώα. Η ίδια η πραγματικότητα μας επιτρέπει να θεωρήσουμε τον πλανήτη μας τη Γη

σαν άψυχο, ετοιμάζοντας το δρόμο για μια αδυσώπητα εξαντλητική χρησιμοποίηση του «ακίνητου» σώματός της. Και όμως μέσα στη Γη, το υγρό θλέμμα, στο δονούμενο έδαφος κάτω από τα πόδια μας, στη δίνη των σχηματισμών των σύννεφων, με τον τρόπο που χιλιάδες λειτουργίες της ζωής αγωνίζονται για τελειότητα και αρμονία. Όλ' αυτά δεν είναι τελικά τα αλάνθαστα χαρακτηριστικά ενός ζωντανού όντος: Εάν έφτασε η ενδεκάτη ώρα για τη Γη, (πριν το ρολόι κτυπήσει τη δωδεκάτη ώρα της καταστροφής), τότε είναι μεσάνυχτα παρά ένα λεπτό για τη φώκια (monachus monachus). Η μοίρα του είδους της όπως και κάθε άλλου θύματος σ' αυτό τον κολοσιαίο πόλεμο είναι στενά συνδεδεμένη με τη μοίρα όλης της Γης. Ο αφανισμός της φώκιας είναι και μια σαφής οικολογική προφητεία για το θάνατο της Μεσογείου, ένας μικρόκοσμος των δηλητηριασμένων νερών, των μπαζομένων υγροτόπων της, τις επεκτεινόμενες ερήμους της, τον αστικό της καρκίνο. Δεν θα ξεχάσω ποτέ την πρώτη μου συνάντηση με μια φώκια σ' ένα σκοτεινό και μελαγχολικό σπήλαιο, στο νησί Πιπέρι της ΑΛΟΝΗΣΟΥ. Σχεδόν, μωρό το μικρό, μας ξάφνιασε σηκώνοντας το λείο στρογγυλό κεφαλάκι του μέσα στη στενή ακτίνα φωτός του φακού μας. Τα μεγάλα και νυσταγμένα καστανά ματάκια του ήταν ανεπιφύλακτα σαν τα μάτια ενός παιδιού στην ξαφνική του σύγχυση, αθωότητα και φόβο. Μετά όρμησε μανιωδώς προς τη θάλασσα πανικόβλητο, σε μια απελπισμένη φυγή. Ράγισε η καρδιά όταν συνειδητοποίησε τον τρόπο που είχε προκαλέσει σ' αυτό το πλάσμα. Ξέροντας ότι το είδος του κάποτε προστατεύονταν από τους θεούς της Αρχαίας Ελλάς και ονομάζονταν «ο λαός της θάλασσας», γιατί

ήταν γνωστές για την ημεροτητα και τη φιλία τους με τους ανθρώπους. Αλλά αυτό ήταν εδώ και πάρα πολύ παλιά κι εμείς τα δίποδα κτήνη που ήρθαμε να τα ενοχλήσουμε σ' αυτό το μελαγχολικό και εύθραυστο καταφύγιο, δεν αντιπροσωπεύαμε τίποτα περισσότερο από το γενεακτόνο αυτού του είδους, αυτού του «λαού της θάλασσας».

Η μοναχική φώκια, όπως και πολλά άλλα είδη στη Γη, γνώρισε από κοντά τη θηριωδία του «homo sapiens». Στα 1979 οι ψαράδες έριξαν δυναμίτη μέσα σ' ένα σπήλαιο με φώκιες στο ελληνικό νησί Νέρα: 7 φώκιες σκοτώθηκαν συμπεριλαμβανόμενες και μητέρες με μωρά. Στα 1981, στη Νάξο, οι ψαράδες άρπαξαν ένα μικρό φώκιας από τη χαροκαμένη μάνα του και άρχισαν να το βασανίζουν, σέρνοντάς το από τα πτερύγιά του μέσα στην πλατεία του χωριού, μέσα στα γέλοια των παρισταμένων. Τελικά κουρασμένοι από το παιχνίδι τους κλώτσησαν κι έδειραν το μωρό ώσπου πέθανε. Το 1985 άλλες 20 φώκιες σκοτώθηκαν με δυναμίτες στο νησί Χάλη, στα δυτικά της Ρόδου. Αλλά υπάρχουν κι άλλοι τρόποι για να σκοτώνουν τις φώκιες. Όπως ένας συμπονετικός ψαράς στην Αλόνησο μας είπε: Βάζουν βελόνες μέσα στην κοιλιά ενός ψαριού και μετά το ρίχνουν στη φώκια να το φάει. (Πεθαίνουν με φρικτούς πόνους...).

Κι όμως δεν είναι η εχθρότητα των ψαράδων ούτε τ' αποτελέσματα του τουρισμού και της ρύπανσης που κάνουν αδύνατη τη σωτηρία της. Το είδος είναι καταδικασμένο σε μια τραγική και τελείως άχρηστη εξαφάνιση από μια πολιτική συνωμοσία υψηλού επιπέδου. Πρόσφατα, καταχωρημένη σαν ένα από τα δώδεκα είδη στον κόσμο που βρίσκονται σε κίνδυνο εξαφάνισης.

* Άγγλος οικολόγος, μέλος μιας διεθνούς επιτροπής για τη σωτηρία της Φώκιας, απελάθηκε από την Ελλάδα, σαν «*persona non grata*», επειδή τόλμησε να ασχοληθεί με τη φώκια που είχε την ατυχία να ζει κοντά στην ελληνο - τουρκική μεθόριο.

Ας σημειωθεί ότι το ελληνικό κράτος έχει προωθήσει κι αυτό μόνο στα χαρτιά τη δημιουργία ενός θαλάσσιου πάρκου στην Αλόνησο και έχει αφήσει εκτός προστασίας τους 19 κυριότερους βιότοπους της φώκιας, για στρατιωτικούς λόγους!

Ο W. Johnson, στο βιβλίο του «The monk seal conspiracy» (heretic books, ecology 1988), κατηγορεί και τις υποτιθέμενες εταιρίες για την προστασία της φύσης, για την υποκρισία τους, και ουσιαστικά για τη συνεργασία τους με τις ελληνικές μυστικές υπηρεσίες.

ΕΛΠΙΖΟΥΜΕ το βιβλίο αυτό να εκδοθεί σύντομα στα ελληνικά.

Η φώκια

η μοναχή βρήκε το τελευταίο καταφύγιο στην ευαίσθητη στρατιωτική ζώνη των νησιών του ανατολικού Αιγαίου της Ελλάδας και των ανατολικών ακτών της Τουρκίας. Υπάρχει μια μακριά ιστορία πικρών σχέσεων ανάμεσα στις δύο αυτές χώρες μέλη του ΝΑΤΟ και αυτή η μεθοριακή περιοχή βρίσκεται σε σχεδόν συνεχή κατάσταση επιφυλακής από τον καιρό της καταστροφής στην Κύπρο, το 1974. Το χειρότερο είναι ότι η Ελλάδα και η Τουρκία βρίσκονται σε μια οξυτάτη φιλονεικία πάνω στα εδαφικά δικαιώματα στο ανατολικό Αιγαίο. Η στενή υφαλοκρηπίδα είναι πλούσια σε πετρέλαιο και ορυκτά αποθέματα και ο πικρός πόλεμος πάνω στην εκμετάλλευσή αυτών των φυσικών πόρων δεν έχει μόνο οδηγήσει σε αμέτρητα μεθοριακά επεισόδια στο όνομα της «εθνικής ασφάλειας» έχει ακόμα υπογράψει την καταδίκη σε θάνατο της φώκιας της μοναχής.

Στην προσπάθειά μας να δημιουργήσουμε καταφύγια για τις φώκιες στο ανατολικό Αιγαίο, είχαμε συνεχώς υποβληθεί σε διαρκή ταλαιπωρία από τη στρατιωτική αντικατασκοπεία. Αυτό αποτέλεσε ένα περίεργο τράβηγμα του σχοινογιού ανάμεσα στα «πολιτικά» υπουργεία στην Αθήνα, που υποστήριζαν το σχέδιο, και στις υπηρεσίες αντικαταστοπείας ΥΠΕΑ και ΚΥΠ, που ήταν αποφασισμένες να το σαμποτάρουν με κάθε τρόπο.

Οι απειλές και οι εκφοβισμοί βρήκαν διέξοδο σ' έναν πόλεμο νεύρων και άλλες κακοήθειες που φέρουν την κρυφή, αλλά ανεξίτηλη σφραγίδα της μυστικής αστυνομίας. Τα αποτελέσματα μπορεί να παρομοιαστούν μόνο με κάποια παρασιτική αρρώστια...

Και δεν υπάρχει προσφυγή σε ανώτερη αρχή, εφόσον δεν υπάρχει υψηλότερη ή πιο τρομακτική από την «εθνική ασφάλεια». Μόλους τους παρήγορους μύθους του «ελεύθερου κόσμου» δεν είναι μόνο πάνω από το νόμο, αλλά ένας νόμος γι' αυτούς, εφόσον είναι οι φύλακες και οι διανομείς των υπηρεσιακών απορρήτων.

Η εθνική ασφάλεια είναι το μυστηριώδες και πάντα πιστό άλλοθι. Στα μεθοριακά ελληνοτουρκικά σύνορα στο αποκορύφωμα ενός εκνευριστικού παιχνιδιού ακροσφαλούς πολιτικής για την επιβίωση της φώκιας της μοναχής είμαστε αρκετά αφελείς να πιστεύουμε ότι είχαμε την αναμφίβολη υποστήριξη του υποτιθέμενου Κινήματος Προστασίας της φώκιας.

Μόνο αργότερα συνειδητοποιήσαμε πόσο μόνοι είμαστε πραγματικά, όταν η ιεραρχία της δικής μας Οργάνωσης δεν μπορούσε να βεβαιώσει την κυβέρνηση ότι δεν είμαστε κατάσκοποι καμιάς ξένης δύναμης και άρχισαν να συντάσσουν τους δικούς τους μυστικούς φακέλους εναντίον μας! Μετά απ' αυτή την υποχώρηση και κάτω από τη στρατιωτική πίεση, το ταλαιπωρο θηλαστικό που κινδυνεύει περισσότερο από κάθε άλλο στην Ευρώπη, θεωρήθηκε ξαφνικά «αναλώσιμο», χωρίς ελπίδα που δεν μπορεί να σωθεί και θυσιάστηκε στον ψευδο-θεό του ανθρώπινου ρεαλισμού...

Κατασκήνωση Ελληνοτουρκικής Φιλίας και Επικοινωνίας

Από τις 18 μέχρι τις 27 Αυγούστου 1990 στο νησί της Χίου διοργανώνεται κατασκήνωση με σκοπό την καλύτερη γνωριμία και συνεργασία κινημάτων από την Ελλάδα και την Τουρκία.

A. ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ

Την διοργάνωση από ελληνικής πλευράς έχει μία ευρεία οργανωτική επιτροπή από διάφορους φορείς (το περιοδικό ΣΤΙΓΜΑ, ο τοπικός σύλλογος Οικολογίας και Περιβάλλοντος της Χίου, η Επιτροπή Αλληλεγγύης λαών Ελλάδας-Τουρκίας, η Επιτροπή για τους Αντιρρησίες Συνείδησης, οι Οικολόγοι-Εναλλακτικοί, πολιτικές ομάδες της εκτός Κοινοβουλίου αριστεράς και έντυπα).

Από τουρκικής πλευράς αναμένεται συμμετοχή από τους Τούρκους "Πράσινους", το κίνημα συμπαράστασης στους Τούρκους αντιρρησίες και αρκετά περιοδικά της Τουρκίας, που έχουν ευρεία κυκλοφορία στο χώρο της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς.

B. ΣΚΟΠΟΣ-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η κατασκήνωση έχει κύριο σκοπό την σύσφιγξη των σχέσεων ανάμεσα σε ενεργά πρόσωπα που δουλεύουν σε διάφορα κοινωνικά και πολιτικά κινήματα στις δύο χώρες και κατά δεύτερο λόγο τη διοργάνωση κάποιων διαμαρτυριών για την εντεινόμενη οικολογική υποβάθμιση της Χίου καθώς και την στρατιωτικοποίηση της. Γι' αυτό το λόγο το κύριο μέρος του προγράμματος αφορά συζητήσεις, ενώ η διοργάνωση κάποιων διαμαρτυριών αφήνεται στους τοπικούς φορείς.

Το κατ' αρχήν πρόγραμμα έχει ως εξής:

Σάββατο-Κυριακή 18-19 Αυγούστου: Γνωριμία των κατασκηνωτών-Αυτοπαρουσίαση του καθένα και των δραστηριοτήτων του φορέα στον όποιον ενεργοποιείται. Χωρισμός σε ομάδες εργασίας.

Δευτέρα-Πέμπτη 20-23 Αυγούστου: Λειτουργούν οι ομάδες εργασίας στα παρακάτω θέματα:
Ελληνοτουρκικά-αντιμιλιταρισμός-στρατιωτικοποίηση του Αιγαίου-οικονομικές επιπτώσεις της έντασης ανάμεσα σε Ελλάδα-Τουρκία στα νησιά και τα παράλια του Ανατ. Αιγαίου-οικολογικά προβλήματα του Αιγαίου και τουρισμός-Κατάσταση στο στρατό και στους αντιρρησίες συνείδησης στις δύο χώρες-Ανθρώπινα δικαιώματα.

Παρασκευή 24 Αυγούστου: Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των ομάδων εργασίας. Σύνταξη κειμένων-Προτάσεις και πρωτοβουλίες που μπορούν να παρθούν για μία καλύτερη συνεργασία.

Σάββατο-Κυριακή 25-26 Αυγούστου: Δημόσιες εκδηλώσεις: Μία ανοικτή συζήτηση και μία συναυλία.

Δευτέρα 27 Αυγούστου: Συνολικός Απολογισμός της κατασκήνωσης. Για την 1η Σεπτεμβρίου που είναι διεθνής ημέρα ειρήνης προγραμματίζονται από την πλευρά των Τούρκων φίλων κάποιες ειρηνιστικές εκδηλώσεις, στις οποίες θα μπορούν να συμμετέχουν και Έλληνες.

Στην διάρκεια των εργασιών της κατασκήνωσης θα μπορούν να υπάρχουν και άλλες εκδηλώσεις, ανάλογα με το ενδιαφέρον που θα υπάρξει.

Γ. ΤΟΠΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗΣ

Η κατασκήνωση θα γίνει σε υπάρχον κάμπινγκ, στο οποίο θα χρησιμοποιήσουμε τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις. Το κάμπινγκ βρίσκεται στην παραλία του Αγίου Ισιδώρου, σε απόσταση 2 Km από το χωριό Συκιάδα και 12 Km περίπου από την πόλη της Χίου.

Η θάλασσα είναι δίπλα, ενώ υπάρχει εστιατόριο στο κάμπινγκ και πολλές ταβέρνες στο χωριό.

Στο κάμπινγκ δεν υπάρχουν πολλά δέντρα και γι' αυτό θα τοποθετηθούν αλεξίπτωτα στους χώρους όπου θα γίνονται οι συζητήσεις.

Οι τιμές (360 δρχ τη μέρα το άτομο και 280 δρχ. τη μέρα η σκηνή των δύο ατόμων) αναμένουμε να μειωθούν με μία έκπτωση τουλάχιστον 20% (Τηλ Καμπινγκ: 0271-74111-74113-74115)

Δ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Τηλεφωνικές πληροφορίες μπορεί να έχει κανείς στα τηλέφωνα 36.25.821 και 6812278. Σημ Χίο: 0271-21026 και 25223

Ε. ΝΕΕΣ ΙΔΕΕΣ-ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η οργανωτική επιτροπή μαζεύεται κάθε Τρίτη βράδυ στις 9μμ στα γραφεία της Επιτροπής Αλληλεγγύης Λαών Ελλάδας-Τουρκίας, Σολωμού 25Α (5ος όροφος) τηλ. 3625821, και είναι ανοικτή σε συμμετοχές και ιδέες από φίλους που θέλουν να βοηθήσουν, να κάνουν γραπτές εισηγήσεις στην κατασκήνωση ή να οργανώσουν κάποια άλλη εκδήλωση. Περιμένουμε να επικοινωνήσετε μαζί μας.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΙΟ

Η Χίος είναι ένα όμορφο νησί, πολύ κοντά στην Τουρκία, με την οποία υπάρχει το καλοκαίρι συχνή συγκοινωνία με καραβάκι.

Τα τελευταία 10 χρόνια η Χίος αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα ραγδαίας οικολογικής υποβάθμισης: εκτεταμένες πυρκαγιές στα δάση, εξαφάνιση της πανίδας από το κυνήγι, μεγάλη έλλειψη νερού, εισβολή του τουρισμού, μπαζώματα ακτών, παράνομο κτίσιμο ξενοδοχείων και άλλων τουριστικών μονάδων, επέκταση του αεροδρομίου προς την πόλη (με τα συνεπαγόμενα προβλήματα ασφαλείας, θορύβου, ρύπανσης) τόσο για πολιτικές χρήσεις όσο και για στρατιωτικούς σκοπούς, άναρχη δόμηση, έλλειψη σεβασμού προς την παράδοση και βέβαια αλλαγές στην κοινωνική νοοτροπία και την ευαισθησία του κόσμου.

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο που τα τελευταία χρόνια έχουν ενεργοποιηθεί διάφορες ομάδες πολιτών και φορείς, συνήθως εκτός κομμάτων, που προσπαθούν να αποτρέψουν τα χειρότερα.

Σαν να μην έφταναν αυτά όμως η Χίος αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα από την στρατιωτικοποίηση της: συχνές κλήσεις στον αντρικό πληθυσμό, ασκήσεις στη διάρκεια των οποίων η μισή Χίος είναι ντυμένη στο χακί και εγκατάσταση διαφόρων στρατιωτικών βάσεων οι οποίες επεκτείνονται και απειλούν να καταλάβουν νέες περιοχές.

Ελπίζουμε η κατασκήνωση που θα γίνει στη Χίο να αναδείξει και τα τοπικά προβλήματα και να βοηθήσει στην επίλυσή τους. Η συνειδητοποίηση επίσης του γεγονότος ότι παρόμοια προβλήματα αντιμετωπίζει και η "απέναντι όχθη" (ρυπογόνα εργοστάσια κλπ) μπορεί να βοηθήσει στην ανάληψη πρωτοβουλιών, σε αποτελεσματικές κινητοποιήσεις στο μέλλον, στην αλληλογνωριμία, τη συνεργασία και την ειρήνη ανάμεσα μας.

ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ
ΤΟΥ «Δ»

ΝΙΚΟΣ ΑΝΩΓΗΣ

Ταξίδι μιᾶς ἡμέρας

Πρῶι, πρῶι, ὁ ἥλιος ἔλουζε ὁλόκληρο τὸ νησί. Ἡ θάλασσα στραφτάλιζε. Τὸ ἀπαλὸ ἀεράκι χαίδευε τὰ νερά της. Κι' αὐτὴ ἀργοχόρευε στοὺς κυματισμούς της ντυμένη στὰ ἀτλάζια της.

Μὲ κανονικὴ ταχύτητα τὸ αὐτοκίνητο ἔτρεχε στὸν παραλιακὸ δρόμο ἀπὸ τὴ Θερμὴ Μυτιλήνης. Στὸ λιμάνι τρικάρταρα καράβια, μαοῦνες, βάρκες καὶ ταχύπλοα πολυτελῆ γιῶτ' λικνίζονταν ἀρμονικά. Δίπλα τοὺς ἐπιβατηγὰ τῆς γραμμῆς Μυτιλήνης-Πειραιᾶ καὶ διάφορα φορτηγὰ πλοῖα μᾶς καλωσόριζαν.

Τὸ «Αἰολίς» στολισμένο μὲ σημαῖες ἀργοκουινῶταν νωχελικὰ δεμένο στοὺς κάβους. Ἕνας ἥσυχος, ἀσφαλῆς κόλπος τὸ λιμάνι τοῦ νησιοῦ μᾶς ἀγκάλιαζε. Τριγύρω ἡ πολιτεία ἀναπαύονταν καὶ ἀργοξυπνοῦσε. Τὰ ἀρχοντικὰ τῆς πόλης ἱστοροῦσαν τὰ γεγονότα ἐκατοντάδες χρόνια. Τὰ νέα κτήρια ὁμολογοῦσαν τὴν ἀνεση τῆς ζωῆς καὶ τὸ ἄγχος τῆς τεχνολογικῆς ἐξέλιξης. Τὰ βουνὰ καὶ οἱ λόφοι σχημάτιζαν ἀπὸ τὴ δυτικὴ πλευρὰ προστατευτικὸ θεόρατο κάστρο στὸ λιμάνι.

Ἡ παραλία τῶν Τσαμακίων μᾶς προκαλοῦσε καὶ μᾶς προσκαλοῦσε γεμάτη ὑποσχέσεις γιὰ δροσιά, γιὰ ξεγνοιασιά καὶ ἀνάπαυση. Τὰ ψαροκάικα ἔτοιμα, γιὰ νὰ ξεφορτώσουν τὸ βαρὺ φορτίο τῆς νυχτερινῆς ἀλιευτικῆς ἐπιδρομῆς τοὺς γιὰ τοῦ ψαῖ το μeroκάματο.

Ἦμασταν μιὰ ἀγαπημένη ὁμορφὴ παρέα, ποὺ παραθερίζαμε στὸ νησί. Αὐτὸ τὸ γλυκὸ πρωινὸ ὁ ἥλιος τὸ πυρπολοῦσε ὁλόκληρο ἀπὸ τὸ βάθος τῆς Ἀνατολῆς. Ἀπὸ τὴ χώρα τῆς Ἰωνίας. Ἀπὸ τίς πόλεις τῆς Σμύρνης, τοῦ Αἰβαλίου, τῆς ἀρχαίας Τροίας. Ἀπὸ τὰ παράλια καὶ τὸν κόλπο τοῦ Ἀδριατικοῦ μᾶς ἔρχονταν τὸ κάλεσμα γιὰ ἔ-

να συγκινητικὸ προσκῆνυμα στὴ γῆ τῶν Ὀμηρικῶν Ἐπῶν. Στὴ γῆ τῆς Ἰωνίας, τῆς Περγάμου, τοῦ Αἰβαλίου.

Κομπολὸι οἱ θύμησης ἀπὸ τὴν ἱστορία καὶ τὸ μῦθο. Ἀπὸ τὸ παραμῦθι καὶ τίς ὁμολογίες. Ἀπὸ τίς διηγήσεις καὶ τίς ζωντανές μνήμες — μᾶς μιλοῦσαν γι' αὐτά. Μιᾶς ἄλλης γῆς ἐμεῖς γεννήματα, τῶν ἀδελφῶν μας νὰ γνωρίσουμε ποθοῦσαμε τὸν τόπο τοὺς, τὰ μνημεῖα τοὺς, τὰ σπίτια κι' ὅλα ὅσα ἔμειναν ἐκεῖ μάρτυρες τοῦ πολιτισμοῦ. Μάρτυρες τοῦ ἑλληνισμοῦ. Πληγές στὸ πονεμένο ἑλληνικὸ σῶμα, στὸν ἑλληνικὸ πολιτισμό.

Ὁ Τρωικὸς Πόλεμος τῶν Ἑλλήνων τῆς Τροίας μὲ τοὺς Ἑλλήνες τῆς Ἑλλάδας. Οἱ Περσικοὶ πόλεμοι. Ὁ πολιτισμὸς καὶ οἱ Ἑλλήνες τῆς Ἰωνίας, τῆς Ἐφέσου, τῆς Μιλήτου. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καὶ οἱ Μακεδόνες. Οἱ πόλεις τῆς Σμύρνης, τῆς Περγάμου, τοῦ Αἰβαλίου. Καὶ μετὰ ἀπὸ χρόνια, ἀπὸ αἰῶνες, τὸ σήμερα. Τὸ ὁλοζῶνταν παρὸν.

Ξεστράτισε ὁ νοὺς καὶ ἀποζητοῦσε ὅλα αὐτὰ ποὺ χάθηκαν καὶ ἔμειναν σημάδι στῆς γῆς τὸ ἄγραφο βιβλίο. Βία καὶ αἷμα. Πολιτισμὸς καὶ συναδέλφωση. Πόλεμος καὶ βαρβαρότητες. Εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀνθρωπισμός.

Τὸ γλαροπέταμα συντρόφευε τὸ «Αἰολίς» κι' αὐτὸ χορεύοντας πάνω στὰ κύματα χαϊδολογοῦνταν μὲ τὰ νησιά καὶ τίς ἀκρογιαλιές. Κι' ἀντάμωνε τοὺς ἀνθρώπους σ' ἓνα πανόμορφο ἀδέλφωμα. Κι' ἔνωνε τίς χῶρες περνώντας τὰ σύνορα, τὴ νοσητὴ γραμμὴ, στὴ μέση τῆς θάλασσας, δίχως ἔλεγχο καὶ διατυπώσεις. Κι' ὅλοι ἐμεῖς, ἄνθρωποι ἀπὸ δεκάδες χῶρες τῆς Δύσης, τῆς Ἀνατολῆς, ἐπιβάτες μιᾶς ἡμέρας, βρεθί-

καμε στο τουρκικό λιμάνι, στο ελληνικό 'Αιβαλί.

Πρώτα τὰ Μοσχονήσια μᾶς ἔστειλαν τὸ χαιρετισμὸ τους στὸν κόλπο τοῦ 'Αιβαλίου.

Κι' ἐκεῖ μπροστά μας ἔνα πλῆθος ἀνθρώπων. Ἦταν οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι τοῦ χθὲς ἀπὸ τὸ ἴδιο χῶμα, ἀπὸ τὸν ἴδιο ἀέρα, ἀπὸ τὸ ἴδιο νερό. Πίσω στὴ σκιά τους οἱ Τρῶες, οἱ Ἴωνες, οἱ Ἑλλη-
νηνες.

Τώρα! Τώρα εἶναι τὸ παρόν. Εἶναι τὸ σήμερα. Ἐνα κομμάτι ἀπὸ τὸ παγκόσμιο σήμερα. Μιὰ εἰκόνα, μιὰ σκοπιμότητα. Τώρα εἶναι ἐκεῖνοι. Εἶναι οἱ Τοῦρκοι. Κι' ἐμεῖς οἱ Ἑλλη-
νες. Καὶ μαζί μας ὅλοι οἱ λαοί, ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς. Ὁ καθένας μὲ τὴ δική του ταυτότητα.

Μιὰ θλιμμένη μικρὴ παραλιακὴ πόλη μὲ λίγες χιλιάδες κατοίκους τὸ 'Αιβαλί ξεδιπλώνεται μπροστά μας. Τὰ σπίτια ἀπλωμένα στὴν πλαγιά τοῦ λόφου μέχρι τὴ θάλασσα. Τοῦρκοι οἱ κάτοικοί της. Κι' ἀνάμεσά τους ἴσως πολλοὶ Ἑλλη-
νες, πού ἔμειναν ἐκεῖ μετὰ τὴ μικρασιατικὴ καταστροφὴ.

«Οἱ ὑπόλοιποι εἵμαστε Τοῦρκοι ἀπὸ τὴν Κρήτη. Μᾶς ἔφεραν ἐδῶ μὲ τὴν ἀνταλλαγὴ», θὰ μᾶς πεῖ ὁ ξεναγός. «Πρὶν τὸν πόλεμο ἡ πόλη μας εἶχε διπλάσιο πληθυσμὸ. Οἱ πιδὸ πολλοὶ ἦταν Ἑλλη-
νες, πού ἔφυγαν σὰν πρόσφυγες στὴν Ἑλλάδα», συνέχισε μονολογώντας ὁ ξεναγός.

Ἡ περιοχὴ δὲν διέφερε καὶ πολὺ ἀπὸ ἓνα ἑλληνικὸ κομμάτι τῆς νησιώτικης καὶ τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδας. Ἐλαιῶνες κάλυπταν μεγάλες ἐκτάσεις. Σὲ ἄλλα σημεῖα ἀπλώνονταν βαμβακοφυτεῖες, πού ἀρδεύονταν κατὰ κανόνα μὲ κατάδυσση. Ἀριὰ καὶ ποῦ ἔβλε-
πες συστήματα τεχνητῆς βροχῆς.

Καθὼς ὁ δρόμος προχωροῦσε πρὸς τὴν Πέργαμο καὶ τὸ λεωφορεῖο ἔτρωγε

τὰ χιλιόμετρα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἀσίας, τὰ μάτια μας ἀπολάμβαναν τὶς γραφικὲς ἀκρογιαλὲς ἀπὸ τὴ μιὰ πλευρὰ καὶ τὸ ἐσωτερικὸ μὲ τὰ βουνὰ καὶ τὶς καλλιέργειες ἀπὸ τὴν ἄλλη. Τὰ στάρια θερισμένα μὲ τὸ χέρι, ἐλάχιστα μὲ τὶς σύγχρονες θερίζο-
 μηχανιστικές μηχανές, συγκεντρωμένα περίμεναν σὲ θημωνιὲς τὶς ἀλωνιστικές μηχανές, τὶς «πατόζες», γιὰ τὸν ἀλωνισμό.

Τὸ πλούσιο ἔδαφος τῆς περιοχῆς καὶ ἡ γονιμότητά του ἐξηγοῦν τὸν πλοῦτο καὶ τοὺς πολιτισμοὺς πού ἀναπτύχθηκαν στὴν περιοχὴ στὰ προϊστορικά, ἱστορικά καὶ προπολεμικά χρόνια, ὅταν ἀκόμα βρίσκονταν στὰ ἑλληνικὰ χέρια. Σήμερα ἀπὸ τὶς καθημερινὲς σκηνὲς καὶ τὶς εἰκόνας τῶν κατοίκων τῆς πόλης καὶ τῶν χωριῶν τῆς περιοχῆς δὲν ἐπιβεβαιώνεται. Πλινθό-
 χτιστα φτωχόσπιτα, σημαδεμένοι ἀπὸ τὸ μόχθο ἄνθρωποι καὶ φτώχεια ἀπό-
 πνεαν παντοῦ.

Ἡ Πέργαμος, μιὰ ἤσυχη πόλη, μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ 'Αιβαλί, μᾶς ἔκανε νὰ νιώσουμε ἑλληνικά. Ἴσως ἦταν τὸ τραγούδι πού μιλᾷ γιὰ τὴν Πέργαμο! Ἦταν οἱ πρόσφυγες τῆς πόλης πού ζοῦν στὴ χώρα μας! Ἦταν τὰ γκρεμισμένα βυζαντινὰ μνημεῖα καὶ οἱ ἑλλη-
 νικὲς ἐκκλησίες! Τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ μνημεῖα! Ἡ Ἀκρόπολη, ὁ ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος Τὸ Θέατρο τοῦ Διονύσου, τὸ Ἀσκληπιεῖο! Τὸ καθένα χωριστὰ καὶ ὅλα μαζί μιλοῦσαν γιὰ τὸν πολιτισμὸ, γιὰ τὸν ἑλληνισμό.

Τὰ τζιτζίκια στὴν κάψα τοῦ καλοκαιριοῦ χιλιάδες χρόνια τώρα τὰ ἴδια τραγουδοῦν τραγούδια στὴν Πέργαμο. Ἰδια πετοῦν τὰ πουλιά, τὰ χελιδόνια. Καὶ τὰ περιστέρια ἴδια μᾶς μιλοῦν γιὰ τὴν εἰρήνη. Ἰδια παίζουν, τραγουδοῦν καὶ κλαῖνε τὰ παιδιά. Κι' ἐκεῖνο τὸ ἀ-
 λητόπαιδο, πού ἔτρεχε ξυπόλυτο στίς ζέστες τοῦ Ἰούλη στ' ἀγκάθια, στίς

καλαμιές και στά σκόρπια δέντρα του κάμπου με τη σφεντόνα κυνηγώντας πουλιά, ίδιες μās θύμισε σκηνές πολλά χρόνια πριν στη χώρα μας.

Μέσα στην πόλη ή προθυμία να μās εξυπηρετήσουν. "Ίδια ή συγκατάβαση και τὸ χαμόγελο. "Ίδια ή σκέψη, οί πόθοι, οί ἐλπίδες γιὰ τὸ σήμερα, γιὰ τὸ αὐριο. Κι' αὐτὴ ἀκόμη ή καθημερινότητα με τίς ἐκφράσεις τῆς ζωῆς.

"Ήταν οί Τούρκοι, οί ἄνθρωποι. "Ήταν οί "Ελληνες, οί ἄνθρωποι. Οί "Ασιᾶτες, οί Εὐρωπαῖοι, οί "Αμερικανοί, οί Αὐστραλοί! "Ήταν οί... "Ἀνθρωποι! Πόσοι ὅμως τὸ ξέρουν; Πὼς θὰ τὸ μάθουμε ὅλοι; «Εἶχα ἄλλη ιδέα γιὰ τοὺς Τούρκους. Μά βλέπω πὼς κι' αὐτοὶ δὲν διαφέρουν πολὺ ἀπὸ μās», θὰ μās πεί κάποιος ἀπὸ τὴ συντροφιά μας.

«Χρόνια ταξιδεύω τοῦτο τὸ δρομολόγιο. Τρεῖς καὶ τέσσερις φορές τὴν ἑβδομάδα, θὰ μās πεί ὁ καπετάνιος τοῦ «Αἰολίς», καθὼς, γραμμὴ με κατεύθυνση τὴ Δύση, μās ἐφερνε πίσω στοὺς λιμάνι τῆς Μυτιλήνης. Κάθε φορά πού φτάνω στοὺς Αἰβαλί, τρώω καὶ κοιμάμαι στῆς Αἰσέ τὸ σπίτι. Κι' αὐτὴ με ὑποδέχεται με λαμπερὸ τὸ πρόσωπο. Μ' ἕνα πλατὺ χαμόγεο καὶ με ἀγάπη καὶ καλωσύνη. Νιώθω σὰν στοὺς σπῖτι μου. Μά σὰν ἔφτασα κάποια μέρα, τὴ βρῆκα γεμάτη στενοχώρια. Ἀνησυχία καὶ παράπονο. Μὲ δυσκολία με ἀντιχαιρέτισε. "Τί ἔχεις, Αἰσέ;" τὴ ρώτησα. Δὲν μοῦ μίλησε κι' ἔφυγε. Κλείστηκε στοὺς σπῖτι τῆς καὶ δὲν ξαναβῆκε. "Ὅταν τέλειωσα τὴ δουλειά μου καὶ πῆγα γιὰ φαγητό, τὰ ἴδια καὶ χειρότερα! Ἀμίλητη ή Αἰσέ. "Ἄν δὲν μοῦ πείς τι συμβαίνει", τῆς εἶπα. "θὰ φύγω αὐτὴ τὴ στιγμή". Κι' ἤμουν ἀποφασισμένος νὰ τὸ κάνω. Γύρισε με βουρκωμένα μάτια καὶ διάχυτο κάποιο φόβο. Ἀναθάρρησε σιγά-σιγά κι' ἄρχισε νὰ μοῦ λέει: "Εἶναι πράγματα αὐτά, καπετά-

νιε; Νὰ θέλετε πάλι ἐσεῖς οἱ "Ελληνες νὰ ξανάρθετε στοὺς Αἰβαλί. Νὰ πάρτε τὰ σπῖτια μας. Νὰ πάρετε τὸ βιός μας. Νὰ πάρετε τὸ ψωμί μας καὶ τὸ χωμὶ τῶν παιδιῶν μας!.. Νὰ σφάζετε καὶ νὰ ρημάξετε τὸν τόπο μας; Ἐμεῖς δὲν σᾶς φταίσαμε σὲ τίποτα!" Τὴν κύτταξα ἐκπληκτοῦ. Δὲν ἤξερα τί νὰ τῆς πῶ! "Μά πὼς", εἶπα. "Εἶναι δυνατόν; Γίνονται τέτοια πράγματα;" "Ἐψαχνα ἀμήχανα νὰ βρῶ νὰ πῶ κάτι ἀκόμα. "Εἶναι καὶ παρὰ εἶναι", μ' ἀπάντησε. "Καλὰ! Καὶ ποιὸς σοῦ τῶπε αὐτό; Ποιὸς σοῦ λέει τέτοια λόγια;" "Κάθε μέρα μās τὸ λέει ὁ χωροφύλακας. Καὶ χώρια τὸ ραδιόφωνο καὶ ή τηλεόραση". Σιώπησε. Κι' ὕστερα ξανάπε με αὐτοπεποίθηση: "Ἡ ἐξουσία τὸ λέει. Τὸ κράτος μας. Ἡ Ἀρχή". Σκέφτηκα λίγη ὥρα. Ἐκείνη δὲν μιλοῦσε. Ἡ σιωπὴ βάραινε τὴν ψυχὴ μου. Ἡ καρδιά μου πονοῦσε. "Ἐσφίξα δυνατό τίς γραθῆς μου. "Ἐτσι σᾶς λένε!", ρώτησα. Καὶ ξανάπα: "Ὅστε ἔτσι σᾶς λένε!.. "Ἐτσι καὶ χειρότερα", εἶπε καὶ με κύτταξε με ἀπορία καὶ προσμονή. Κατὰ βάθος δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστέψει. Ἀκούμπησε πάνω μου. Κρεμόταν ἀπὸ τὰ χεῖλη μου. "Ἀκουσε νὰ σοῦ πῶ Αἰσέ", τῆς εἶπα συλλογισμένος καὶ σοβαρός. "Κι' ἐμās τὰ ἴδια μās λένε. Ναί, ναί! Τὰ ἴδια μās λένε οἱ δικοὶ μας γιὰ σᾶς. Πὼς μπορεῖτε νὰ τὸ κάνετε αὐτό; Νὰ ἐρθετε στοὺς νησί μας, στὴ χώρα μας! Νὰ πάρετε τὸ βιός μας, τὰ σπῖτια μας, τὰ κτήματά μας, τὰ ἐργαστάσιά μας. Πὼς; Πὼς μπορεῖτε!" Καὶ ὕστερα ἀπὸ σιωπὴ: "Νὰ σφάζετε τὰ παιδιά μας κι' ἐμās τοὺς ἴδιους. Γιατί; Γιατί; Κι' ἐμένα τὸν ἴδιο ἀκόμα νὰ με σφάζει ὁ ἄντρας σου!..". Μὲ κύτταξε μέσα στά μάτια πολὺ ὥρα. Δάκρυα αὐλάκωναν τὸ πρόσωπό της. "Δὲν εἶναι ἀλήθεια!" εἶπε με ψιθυριστὴ φωνή. "Ἐγὼ ποτὲ δὲν θὰ τὸ ἤθελα... Κι' οὔτε θὰ ἀφήσω νὰ

τὸ κάνουν. "Οχι! "Οχι! Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνει ποτέ. Δὲν εἶναι ἀλήθεια". "Σὲ πιστεύω, 'Αισέ", τῆς εἶπα. "'Ομως θέλω νὰ μὲ πιστέψεις κι' ἐσύ. Μὲ ξέρεις τόσα χρόνια. Φάγαμε μαζύ. Κοιμήθηκα στὸ σπῆτι σου. Γλεντήσαμε καὶ χορέψαμε μὲ τὸν ἄντρα σου, μὲ τὰ παιδιά σου. Μᾶς φτάνουν τὰ δικά μας. Δὲν θέλουμε τὰ δικά σας. Σᾶς φτάνουν τὰ δικά σας. Δὲν θέλετε τὰ δικά μας". "Ὅπως ἡ 'Ανατολὴ φωτίζεται στὸ χάραμα καὶ προβάλλει ἡ ροδαυγὴ, ἔτσι φωτίστηκε τὸ πρόσωπο τῆς 'Αισέ. Σὰν ἀστραπὴ ὄρμησε καταπάνω μου καὶ μ' ἀγκάλιασε μὲ ἐμπιστοσύνη καὶ ἀγάπη. "Εἴμαστε 'Ανθρωποί", μπόρεσα ν' ἀρθρώσω συγκινημένος. "Εἴμαστε ἡ ἐξέλιξη τοῦ χθὲς".

Τὸ "Αἰολὶς" παιχιδίζοντας μὲ τὰ

κύματα καὶ κυνηγώντας τὸν ἥλιο πρὸς τὴ Δύση, μπῆκε στὸ λιμάνι τῆς Μυτιλήνης καὶ ἄραξε. Τὸ ταξίδι μιᾶς μέρας Μυτιλήνη-Αἰβαλῖ-Πέργαμος εἶχε τελειώσει. Κι' ἐμεῖς πρὸ πλούσιοι ἀπὸ ἐντυπώσεις, ἀπὸ ἐμπειρίες, πρὸ ἀνθρωποι ἀπὸ τὸ χθὲς καὶ πρὸ "Ἑλληνες ἀπὸ αἰσθήματα καὶ ὑπερφάνεια γυρίσαμε μὲ περισυλλογὴ στὸν τόπο διαμονῆς μας.

Πάνω ἀπ' ὅλα στέκεται ὁ ἄνθρωπος καὶ κατευθύνεται μὲ τὸν πανίσχυρο λόγο στὸ καλὸ καὶ στὸ κακό. Στὴν πρόοδο καὶ στὴν καταστροφή. Στὸν πολιτισμὸ καὶ στὴ βαρβαρότητα.

Τὸ ταξίδι ἔγινε στὶς 17.7.87 ἀπὸ τοὺς Νίκο-Μαίρη Μέγα, Γιώργο-Ἐλπίδα Πουρνάρα καὶ Παντελὴ-Καίτη Μπουτσίνη.

ΑΝΤ. Η. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Καθεστῶς

"Ὅταν σὲ κυνηγᾷ τὸ καθεστῶς,
ὁποῖος κι' ἂν εἶσαι, σίγουρος βλαστὸς
κι' ἄγας ιδέας νὰ 'σαι ὁ ἰστός,
ἀλίμονό σου...

Δὲν ἔχει ὁ ἥλιος φῶς καὶ θαλπωρὴ,
ἔξω ἀπὸ σένα ἡ μέρα ἡ λαμπερή,
νιώθεις φωλιὰ φιδιοῦ τὴν παγερὴ
στ' ἀμπέχονό σου.

'Αφοῦ, ὅπως κι' ἂν λέν' τὸ καθεστῶς,
καὶ σὺ δὲν εἶσαι ὁμόθυμος πιστὸς
μὰ βασιλιᾷς, κομμούνας ἢ ἀστός,
θὰ σὲ κιαλάρη.

Γιατὶ αὐτὸ σημαίνει καθεστῶς:
κάποιος μουλλᾶς σὲ βίγλα καθιστὸς,
κακοκεφᾶτος ἢ καὶ γελαστὸς
ἐχθροὺς μαρκάρει.

Καὶ ὅλοι τὸ δικό τους καθεστῶς
δημοκρατία, πάντως, οὕτω παῖς,
τὸ λέν καὶ ἀποφεύγουνε φρικτῶς
τὸ τυραννία.

"Ὅμως ὅταν ὑπάρχει καθεστῶς,
ὅσο κι' ἂν εἶσαι εἰδήμων ἢ κουτὸς,
λέξη δὲν εἶπε ἄλλη ὁ Χριστὸς
γιὰ ἐρμηνεία...

Αντιρρησίες συνείδησης...

«Πέντε ακόμη νέοι προστέθηκαν στους Έλληνες αντιρρησίες συνείδησης για μη θρησκευτικούς λόγους οι οποίοι έτοι γίνονται 27» (έφημερίδες της 14-2-90). Οι πέντε νεοφώτιστοι ἐδήλωσαν: 'Αρνούμεστε να υπηρετήσουμε τη θητεία μας στο στρατό, γιατί είμαστε αντίθετοι σ' αυτόν τό μηχανισμό εκπαίδευσης δολοφόνων και καταστολής και επειδή διακατεχούμαστε από βαθιά ανθρωπιστικά φιλειργονικά αισθήματα και ιδέες».

... ή άσυνείδητοι αντιρρησίες...

Ας θυμηθούμε λοιπόν μερικούς μηχανισμούς εκπαίδευσης δολοφόνων: Οι αρματολοί και οϊκλέφτες, τό άσκέρι του Κολοκοτρώνη, ό έλληνικός στρατός πού άπελευθέρωσε την Ήπειρο και τη Μακεδονία, οϊπολεμιστές της Έθνικής αντίστασης. Και μερικούς άπάνθρωπους πολεμοχαρείς: Ό Κατσαντώνης, ό Μακρυγιάννης, ό Βελουχιώτης, ό Άλέξανδρος Παναγούλης (ό τελευταίος μάλιστα έφτασε στο σημείο να όμολογήσει πώς πράγματι ήταν ό ύποψήφιος δολοφόνος του δικτάτορα Παπαδόπουλου!)

...Γερουσιαστές αντιρρησίες

Η έπιτροπή Έλλήνων αντιρρησιών συνείδησης θά έπισκεφθεί τίς ΗΠΑ όπου θά συναντηθεί και μέ μέλη του Άμερικανικού κογκρέσου. Φυσικά. Έκεϊ θά βρουν πάρα πολλούς γερουσιαστές πού ενδιαφέρονται ζωηρά γιά τόν άφοπλισμό. Τών άδυνάτων και καταπιεσμένων φυσικά.

... Καί Τουρκος αντιρρησίας συνείδησης!

... και επειδή λέγαμε πάντοτε στους αντιρρησίες συνείδησης, όπως και στους Ίεχωβάδες, να πάνε πρώτα να πείσουν τους Τούρκους να πετάξουν τά όπλα αντί να άφοπλίζουν τους άδύνατους και άπειλούμενους, ψάξαν, ψάξαν και να πού τόν βρήκαν:

Λέγεται Τειφούν Γκεύνούλ («Έλευθεροτυπία» 14-2-90) και είναι ό πρώτος Τουρκος αντιρρησίας συνείδησης (οϊ Ίεχωβάδες ψάχνουν ακόμα). Συνεντεύξεις, φωτογραφίες άνφάς - προφίλ. Μπορεί να είναι γνήσιος, μπορεί και βαλτός άπ' την Τουρκική Μυστική Υπηρεσία. Πού έχει συμφέρον βέβαια να ενισχύσει τό κίνημα αντιρρησιών συνείδησης στην Ελλάδα και Τουρκία. Στη σωστή άναλογία φυσικά: 27 προς 1.

... Τουρκος αντιρρησίας συνείδησης! Όπως λέμε Άλβανός τουρίστας!

Λιο

Βιβλιοπαρουσίασις:

69/ 10

Κυκλοφορεί το αυρως ενδιαφέρον

ΕΘΝΙΜΙΣΤΙΚΟ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

"ΕΛΛΟΤΙΑ"!

Μην το χάσετε...

Αυρως χρειαζομαι και

για τους αντιρρησίες συνείδησης!

Ρίχτε και μια ματια

στο ποιοι είναι μονι-

μοι συνεργατες και μέλη της Γωταχτινης...

ΜΙΚΡΑΙ

ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΛΕΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΠΑ 29χρονος ψηλός, ευπαι-
γευσμένος, μηνιαίως 700.000 (μισθός +
τόκοι), ωραιότητα μονοκατοικία, 2 ΙΧ, κτή-
ματα 180.000.000, επιθυμεί σύζυγο, ΔΓΚΣ
Ευπόλδος 12, πληροφορίες 3243.551,
3243.496 (Κ9721)

ΝΕΑ 31ΧΡΟΝΗ στρατιωτικός πολύ εμφανί-
σιμη ψηλή 1.70 θαυμάσιου χαρακτήρα μη-
νιαίως 135.000 ακίνητα αξίας 120.000.000
επιθυμεί σύζυγο αξιολόγο, Δάμπατη τηλ.
4120.916 4173.933 (ΕΒ26791)

ΕΛΛΟΤΙΑ Νο 1

69/ 10

36

Στόχος αυτού του δελτίου είναι η ανάπτυξη του διαλόγου και η δημιουργία ενός δικτύου επικοινωνίας. Για το λόγο αυτό θα χαίρομασταν αν μας στέλνατε σχόλια κείμενα για δημοσίευση ή όχι, -δικά σας και άλλα που κίνησαν το ενδιαφέρον σας-, βιβλία ή βιβλιογραφία σχετική με αντιμιλιταριστικά θέματα, ιδέες για αντιμιλιταριστική δραστηριότητα ή για βοήθεια σε ενέργειες που ετοιμάζεστε ήδη εσείς, άρθρα του τοπικού ή Αθηναϊκού τύπου, κλπ.

γράφοντας
στην
διεύθυνση:

για το:

"Αντιμιλιταριστικός"
Δελτίο"
Τ.Θ. 31689
10035 ΑΘΗΝΑ

☺ Γραφεία της "ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΕΣ
ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ", και
του υπο δημιουργία "ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΡΝΗΤΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ"
Σολωμού 27 - 10682 - Αθηναι , τηλ. 6812278

- ☼ Για πληρέστερη ενημέρωση των αντρρηδων και των φίλων, μαζί με το τωρινο Δελτίο επισημαπουμε έναν σχετικά μεγάλο ογκο δημοκειωμάτων της περιόδου Απριλίου - Ιουνίου 1990.
- ☼ Πριν τη συνάντηση της Λευαδας τελικά δεν θα υπογορηθεί και άλλο δελτίο, μια και ωριμενες αποφεις εχων ήδη διαχωθου απο τους ενδιαφερομενους...